

U D H Ë Z I M
Nr.7, datë 10.2.2004

PËR TATIMIN MBI VLERËN E SHTUAR

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, si dhe në zbatim të ligjit nr.7928, datë 27.4.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, me ndryshimet, Ministri i Financave

UDHËZON :

1.Regjistrimi

1.1. Detyrimi për të kërkuar regjistrimin

Çdo person fizik apo juridik që zhvillon veprimtari ekonomike, qarkullimi i të cilit tejkalon apo pritët të tejkalojë 8 milionë lekë për një vit kalendarik detyrohet të kërkojë të regjistrohet. Detyrohet të regjistrohet dhe çdo person fizik ose juridik që zhvillon veprimtari ekonomike të tregtisë me shumicë, pavarësisht nga qarkullimi vjetor. Me “tregeti me shumicë” do të kuptohet furnizimi i mallrave në ato sasi që tejkalon nevojat private normale të konsumatorit, dhe që përdoret për rishitje dhe jo konsum përfundimtar nga ana e blerësit.

Termi “person” përfshin çdo lloj subjekti që kryen një veprimtari ekonomike, pavarësisht nga forma juridike e organizimit të tij. Ai përfshin pra edhe institucionet, organet e pushtetit qendror e lokal, organizatat shoqërore e politike që kryejnë veprimtari ekonomike të tatueshme.

Janë të detyruar të regjistrohen gjithashtu edhe të gjithë personat juridikë e fizikë dhe çdo lloj subjekti tjetër si individët, organet e pushtetit qendror e lokal, organizatat shoqërore, ato politike, ndërkombëtare, misionet diplomatike, etj., që kryejnë aktivitete import-eksporti, pavarësisht nga qarkullimi. Për çdo lloj subjekti që kryen import - eksporte, veprimet doganore do të bëhen vetëm pasi ai të ketë paraqitur origjinalin ose kopjen e noterizuar të Certificatës së Numrit të Identifikimit për Personin e Tatueshëm.

Mund të bëjnë veprime doganore pa qenë të detyruar për t’u regjistruar vetëm individët për mallrat e përdorimit personal. Përcaktimi “mallra të përdorimit personal” bëhet në përputhje me dispozitat doganore. Nuk janë të detyruar të regjistrohen gjithashtu individët që kryejnë importe të rastësishme, si mjete transporti për përdorim privat, etj. të kësaj natyre, pavarësisht se për importet e mësipërme ato janë të detyruar të paguajnë tatim mbi vlerën e shtuar në doganë.

1.1.1. Periudha që duhet të merret parasysh për llogaritjen e qarkullimit

Periudha bazë që duhet të merret parasysh për llogaritjen e qarkullimit është viti kalendarik, që do të thotë periudha nga 1 janari deri në 31 dhjetor.

Në çdo rast, në qoftë se gjatë vitit kalendarik qarkullimi i pritshëm tejkalon ose parashikohet të tejkalojë 8 milione lekë, personi fizik ose juridik detyrohet të kërkojë të regjistrohet.

1.1.2 Qarkullimi që merret parasysh

Qarkullimi që duhet të merret parasysh është qarkullimi gjithsej i bërë nga i njëjti person.

- Qarkullimi gjithsej

Qarkullimi gjithsej përfshin të gjitha furnizimet e bëra nga një person: furnizimet e tatueshme, furnizimet e përjashtuara, furnizimet për eksport. Ai përfshin gjithashtu edhe furnizimet e tjera që mund të kryhen gjatë veprimtarisë së personit si ndihmat, subvencionet etj. Qarkullimi llogaritet me çmimin gjithsej që paguan blerësi. Çmimi përfshin edhe tatimet, dhe çdo detyrim tjetër.

Përjashtim bëjnë vetëm shitjet e aktiveve të qëndrueshme të personit të tatueshëm si ndërtesat, makinat dhe pajisjet. Këto shitje nuk merren parasysh kur llogaritet qarkullimi gjithsej.

- I njëjti person

Në qoftë se një person ka disa veprimtari në të njëjtin vend ose në disa vende, qarkullimi për nxjerrjen e kufirit të regjistrimit përfshin qarkullimin e të gjitha veprimtarive, në të gjitha vendet ku zhvillohet ajo, cilido qoftë emri i degëve apo forma e tyre juridike. Është personi që regjistrohet për TVSH dhe çdo regjistrim mbulon të gjitha veprimtaritë ekonomike të personit të regjistruar.

- Fillimi ose mbyllja e veprimtarisë ekonomike.

Nëqoftëse një person fillon apo mbyll veprimtarinë ekonomike gjatë një viti kalendarik, kufiri i regjistrimit llogaritet në përpjestim me zgjatjen e veprimtarisë.

Për shembull, një person e fillon veprimtarinë e tij më 15 tetor. Qarkullimi i tij nga 15 tetori

deri në fund të vitit është 1 700 000 lekë. Kufiri minimal i regjistrimit për një tremujor është (8 000 000 : 365) x 76 = 1 .665 753 lekë. Në këtë rast personi është i tatueshëm dhe duhet të kërkojë të regjistrohet.

- Qarkullimi rritet mbi kufirin e regjistrimit

Nëqoftëse qarkullimi gjatë një viti kalendarik rritet mbi kufirin e regjistrimit, personi bëhet person i tatueshëm dhe duhet të kërkojë të regjistrohet që nga 1 janari i vitit kalendarik pasardhës.

1.2. E drejta për të kërkuar regjistrimin

Çdo person, qarkullimi i të cilit është më i ulët se kufiri i regjistrimit mund të kërkojë të regjistrohet në çdo kohë, në qoftë se ka nevojë të bëjë kështu për arsye të veprimtarisë së tij ekonomike. Personi i regjistruar, pavarësisht nga niveli i shitjeve të tij, duhet të zbatojë të gjitha kërkesat e ligjit duke përfshirë paraqitjen e deklaratave tatimore, pagimin e tatimit, mbajtjen e veprimtariave deri sa ai të çregjistrohet, etj.

1.3. Mënyrat e regjistrimit

1.3.1 Periudha e regjistrimit

1.3.1.1. Periudhat e zakonshme

- Fillimi i veprimtarisë ekonomike

Një person i cili fillon veprimtarinë ekonomike, detyrohet të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga data e fillimit të saj, kur qarkullimi i tij pritet të tejkalojë kufirin e regjistrimit.

Kurse një person i cili fillon veprimtarinë ekonomike dhe kjo veprimtari ka të bëjë me import - eksportin është i detyruar të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga data e fillimit të veprimtarisë, pavarësisht se qarkullimi i tij mund të mos arrijë kufirin minimal të regjistrimit.

- Rritja e qarkullimit

Në qoftë se gjatë një viti kalendarik qarkullimi i realizuar e tejkalon kufirin e regjistrimit, personi detyrohet të kërkojë të regjistrohet brenda 15 ditëve nga dita e përfundimit të vitit kalendarik në të cilin qarkullimi e tejkalon kufirin e regjistrimit.

1.3.2. Vendi i regjistrimit

Vendi i vetëm ku mund të bëhet regjistrimi është zyra përkatëse e TVSH-se pranë degës së tatimeve të rrethit, sipas ndarjes territoriale administrative të vendit.

1.3.3. Formularët e regjistrimit

Personi i tatueshëm duhet të mbushë formularin e kërkesës për regjistrim të TVSH-së. Formulari i vetëm që përdoret për regjistrim është ai që shpërndahet nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve. Ai përmban të gjithë informacionin e nevojshëm për identifikimin e personit të tatueshëm (emrin, adresën, veprimtarinë ekonomike dhe gjithë informacionin e kërkuar në përputhje me ligjin dhe këtë udhëzim).

1.4. Rezultatet e regjistrimit

1.4.1 Certifikata e regjistrimit

Organet tatimore, pas marrjes së kërkesës për regjistrim kur ajo plotëson kushtet e përcaktuara, plotësojnë Certifikatën e Regjistrimit dhe ia japin atë personit të tatueshëm.

Certifikata e regjistrimit përmban emrin e personit të tatueshëm, emrin tregtar (nëse ka), Numrin e Identifikimit të Personit të Tatueshëm dhe datën kur regjistrimi hyn në fuqi.

Numri i Identifikimit të Personit të Tatueshëm është unik. Personi i tatueshëm ka një numër të vetëm, sado që të jetë numri i degëve apo i veprimtarive ekonomike të tij. Një numër i njëjtë identifikimi nuk mund t'i lëshohet disa personave të tatueshëm, edhe në qoftë se numri i identifikimit tatimor nuk përdoret më nga një person i tatueshëm.

Të gjitha deklaratat e bëra për organet tatimore (deklaratat tatimore, deklaratat doganore), të gjitha faturat e lëshuara nga personi i regjistruar dhe të gjitha dokumentet e përdorura prej tij për veprimtarinë e tij ekonomike duhet të përmbajnë numrin e identifikimit tatimor.

Certifikatat e regjistrimit të shpërndara nga organet tatimore duhet të ekspozohen në të gjitha adresat ku personi i tatueshëm ushtron veprimtarinë e tij.

1.5 Të drejtat e organeve tatimore për regjistrimin

Organet tatimore kanë të drejtë:

- të regjistrojnë një person të tatueshëm edhe në qoftë se ai nuk ka bërë kërkesë për t'u regjistruar kur ai plotëson kushtet për të qenë person i tatueshëm. Për këtë ato plotësojnë në vend të personit të tatueshëm formularin e regjistrimit duke shënuar në mënyrë të dukshme në të "Regjistruar në zyrë" dhe "Regjistrim i bërë nga _____ (emri dhe mbiemri i inspektorit që bën

regjistrimin). më datë ____”. Brenda 5 ditëve nga data e regjistrimit në zyrë, inspektori përkatës duhet t’i dorëzojë personit të tatueshëm Certifikatën e Regjistrimit;

- të refuzojnë të regjistrojnë ose të çregjistrojnë çdo person i cili as nuk ka qenë i detyruar dhe as ka të drejtë të regjistrohet, me efekt nga data në të cilën regjistrimi ka hyrë në fuqi.

Kur organet tatimore marrin vendime të tilla, ato informojnë me shkrim personin e tatueshëm.

2. Çregjistrimi

2.1 Detyrimi për të njoftuar ndryshimet

Personi i tatueshëm është i detyruar t’i njoftojë organeve tatimore ndryshimet e pësuar. Njoftimi i ndryshimeve duhet të bëhet brenda 15 ditëve nga momenti kur ato ndodhin, duke mbushur Formularin e Ndryshimeve në Regjistrim (sipas formularit të përcaktuar nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve) dhe duke e dërguar atë në zyrën e TVSH-së rrethit. Procedura e njoftimit të ndryshimeve është e njëjtë me procedurën e regjistrimit. Ka ndryshime që kërkojnë çregjistrim dhe të tjera që kërkojnë modifikim të regjistrimit.

2.1.1 Ndryshime që kërkojnë anulimin e regjistrimit ekzistues

Çdonjëri nga ndryshimet e mëposhtme kërkon anulimin e regjistrimit ekzistues

a) mbyll veprimtarinë e tij ekonomike;

b) veprimtaria ekonomike shitet;

c) kompania bashkohet(shkrihet) për të kryer një veprimtari ekonomike që më parë kryhej nga një person i tatueshëm;

d) qarkullimi i tij bie nën kufirin minimal të regjistrimit në periudhën më të fundit prej 12 muajsh;

e) heq dorë nga e drejta për t’u regjistruar;

Nëse si rezultat i ndryshimeve b) dhe c) personi i tatueshëm i ri duhet të regjistrohet, i jepet një numër i ri regjistrimi.

2.1.2. Ndryshime që kërkojnë ndryshime në regjistrim

- ndryshim në emrin ose emrin tregtar të biznesit, ose emrin/dhe ose adresën e njërit prej partnerëve;

- ndryshim në emrat e pronarëve apo administratorëve;

- ndryshim i emrit dhe ose adresës në Shqipëri të përfaqësuesit fiskal për TVSH, të emëruar nga një kompani jashtë vendit;

- ndryshim në adresën e vendit kryesor, apo vendeve në të cilat kryhet biznesi;

- ndryshim në veprimtarinë ekonomike kryesore;

- ndryshim në numrin e llogarisë bankare.

NIPT ekzistues nuk ndryshon si pasojë e këtyre ndryshimeve, por certifikata azhurnohet me të dhënat e reja.

2.1.3 Organet tatimore çregjistrojnë

Organet tatimore kanë të drejtë të çregjistrojnë nga regjistri aktiv i regjistrimeve duke kaluar në pasiv çdo person të tatueshëm, kur provohet se ai për çfarëdo arsye në vitin e fundit fiskal nuk ka ushtruar veprimtari.

2.2. Mënyrat e çregjistrimit

2.2.1 Periudhat e çregjistrimit dhe data e hyrjes në fuqi të tij.

- Personi i tatueshëm mbyll veprimtarinë e tij ekonomike

Ai duhet të kërkojë të çregjistrohet jo më vonë se 15 ditë nga dita e fundit në të cilën ai ka bërë furnizime të tatueshme. Çregjistrimi hyn në fuqi nga dita e fundit e bërjes së furnizimeve të tatueshme.

- Qarkullimi bie nën kufirin e regjistrimit gjatë periudhës më të fundit prej 12 muajsh.

Personi i tatueshëm mund të kërkojë të çregjistrohet në çdo kohë, por jo më përpara se një vit nga data në të cilin regjistrimi i tij ka hyrë në fuqi. Çregjistrimi hyn në fuqi në kohën kur personi i tatueshëm ka kërkuar të çregjistrohet.

- Personi i tatueshëm heq dorë nga e drejta për t’u regjistruar.

Ai mund të kërkojë të çregjistrohet jo më përpara se 1 vit nga data e hyrjes në fuqi të regjistrimit.

- Çregjistrimi nga organet tatimore

Pas një viti që nuk deklarojnë dhe pas kryerjes së të gjitha procedurave administrative të

verifikimit, këto tatimpagues kalojnë në pasiv, nëpërmjet një regjistri të veçantë të organeve tatimore.

2.2.2 Dispozita të tjera për çregjistrimin

- Vendi i çregjistrimit është zyra e tatimeve ku është bërë regjistrimi.
- Formulari që përdoret për çregjistrim është “Ndryshime të regjistrimit për TVSH”.
- Procedura e çregjistrimit është e njëjtë me procedurën e regjistrimit.
- Në çastin e çregjistrimit, personi i tatueshëm është i detyruar të paraqesë një formular deklarimi dhe pagese përfundimtare, që përmban informacionet që kërkohen nga organi tatimor. Kjo deklaratë do të ketë të llogaritur TVSH-në mbi gjendjen e mallrave(stoqet) dhe mallrat kapitale(pajisjet) në datën e çregjistrimit.

Personat e tatueshëm që çregjistrohen nga TVSH-ja, sipas pikave d) dhe e) të paragrafit 2.1.1, të këtij udhëzimi dhe që vazhdojnë veprimtarinë e tyre ekonomike, trajtohen si persona të tatueshëm të Taksës mbi Biznesin e Vogël dhe të Tatimit të Thjeshtuar mbi Fitimin. Kjo kategori personash të tatueshëm nuk detyrohet të llogarisë TVSH-në mbi gjendjen e mallrave stok në datën e çregjistrimit nga TVSH-ja.

- Për çdo çregjistrim përfundimtar nga organet tatimore do të ndiqen procedurat e përcaktuara në ligjin dhe udhëzimin “Për Procedurat tatimore në RSH”.

- Edhe pas datës së çregjistrimit, personi i tatueshëm është përgjegjës për çdo detyrim TVSH-je, që rezulton për periudhën kur ai ishte i regjistruar.

3. Vetëfurnizimet

Në mbështetje të pikës 5 të nenit 10, nëse një person i tatueshëm do të përdori për qëllime të veprimtarisë së tij ekonomike të tatueshme, mallra të cilat i prodhon vetë, trajtohet edhe sikur i furnizon (shet) këto mallra si pjesë të kësaj veprimtarie të tatueshme, edhe sikur furnizohet (blen) me këto mallra për qëllimet e ushtrimit të veprimtarisë së tij ekonomike të tatueshme. Kushti i vetëfurnizimit është: mallrat e prodhuara nga tatimpaguesi të përdoren po nga ai për qëllime të furnizimeve të tatueshme për t’u bërë (të ketë të drejtën e kreditimit). Në këtë rast personi i tatueshëm lëshon një faturë tatimore shitje për veten, që do të thotë që është dhe shitësi dhe blerësi.

Shembull: Nëse një person i tatueshëm prodhues mobiljesh, 10 tavolina dhe 10 karrike nga i gjithë prodhimi i tij i përdor për pajisjen e zyrave ku zhvillon veprimtarinë e tij ekonomike, kemi të bëjmë me një vetëfurnizim.

Vlera e tatueshme e furnizimit për vete është kostoja e prodhimit.

Nëse mallrat që prodhohen nga veprimtaria ekonomike që ushtrohet përdoren nga vetë prodhuesi, por në funksion të ushtrimit të një veprimtarie ekonomike të përjashtuar, ose pjesërisht të përjashtuar sipas ligjit për TVSH (neni 33), personi i tatueshëm nuk ka të drejtën e kreditimit (ose e ka pjesërisht kur është rasti) të TVSH-së së paguar në blerjet e bëra.

3.1 Furnizimet e përziera

Në mbështetje të pikës 4 të nenit 10, furnizimi i bërë mbi bazën e një kontrate shitje me kredi, shitje me rezervë e pronës ose të një qeraje financiare, konsiderohet furnizim mallrash dhe TVSH llogaritet mbi vlerën e tyre të plotë në momentin e furnizimit. Momenti i furnizimit për secilën prej tyre do të përcaktohet me një qarkore të veçantë të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

4. Transferimi i veprimtarisë ekonomike

Nëse një person i tatueshëm i shet komplet veprimtarinë ose një pjesë të saj një personi, i cili është ose bëhet i tatueshëm në lidhje me veprimtarinë e blerë, duke e vazhduar atë, dhe ky transaksion plotëson 2 kushte njëkohësisht:

1) Kushtin ekonomik

2) Kushtin ligjor

furnizimi nuk është i tatueshëm dhe quhet transferim i veprimtarisë ekonomike.

1) Plotësim i kushtit ekonomik kërkon që:

veprimtaria e cila transferohet të ketë autonomi ekonomike, pra të ketë mundësinë të funksionojë si e pavarur tek marrësi. Autonomia ekonomike presupozon ekzistencën e të gjitha kushteve për realizimin e prodhimit, si ambientin, lëndët e para, makineritë...etj.

Shitja vetëm e njëres prej tyre (lëndës së parë, makinerive ose ambienteve...etj) nuk ka të bëjë me transferimin e veprimtarisë ekonomike, por vetëm me një furnizim të zakonshëm mallrash, për të cilin aplikohet TVSH.

2) Plotësim i kushtit ligjor kërkon që:

a) të bëhet në të gjitha rastet verifikimi i bilancit të shitësit. Të shihet sa dhe cilat asete të

aktivitet përdorëshin për prodhimin e produktit dhe sa janë transferuar, po kështu në pasiv sa të ardhura janë realizuar për shkak të kësaj shitje. Të njëjtat verifikime do të bëhen në bilancin e blerësit (në të cilin është transferuar veprimtaria), sa asete kanë hyrë dhe çfarë veprimesh janë bërë në pasiv.

b) të jetë noterizuar i gjithë veprimi i bërë.

Nëse personi i tatueshëm jep mallra të cilat janë pjesë të aseteve të veprimtarisë së tij ekonomike, p.sh. i shet, i fal ose i përdor privatisht, ky është një furnizim i tatueshëm dhe mbi vlerën e tatueshme të këtyre furnizimeve llogaritet TVSH.

5. Momenti i furnizimit

Furnizimi quhet i kryer në momentin kur është e detyrueshme të lëshohet fatura. Personi që kryen një furnizim të tatueshëm, detyrohet të lëshojë faturë për atë furnizim në momentin kur lëvrohen mallrat ose kur ato bëhen të disponueshme, apo kur shërbimet janë kryer prej tij në lidhje me atë furnizim. Në të gjitha rastet kur personi i tatueshëm, arkëton pagesën përpara se mallrat të lëvrohen apo të bëhen të disponueshme, apo shërbimet të jenë kryer ai është i detyruar të lëshojë një faturë për furnizimin në momentin që pagesa është arkëtuar prej tij. Kjo faturë do të regjistrohet menjëherë në librin e shitjes dhe do të pasqyrohet në FDP-në e po atij muaji në të cilin është bërë marrja e pagesës.

6. Furnizimi kundrejt pagesës

6.1 Përdorimi privat i mallrave

Kur mallrat, të cilat i përkasin veprimtarisë ekonomike të një personi të tatueshëm përdoren privatisht jashtë kësaj veprimtarie, furnizimi është i tatueshëm (neni 18.2). Ky përfshin mallrat të cilat janë prodhuar vetë, si dhe mallrat nga inventari ose nga aktivet e veprimtarisë ekonomike të personit të tatueshëm.

Përdorimi privat përfshin edhe përdorimin personal nga personi i tatueshëm të aktiveve të veprimtarisë së tij ekonomike. Ai gjithashtu përfshin edhe përdorimin nga persona të tjerë të tillë si një i punësuar, një i afërt, një mik, etj. Vlera e tatueshme në këto raste përcaktohet sipas nenit 27 të ligjit për TVSH-në, paragrafi i dytë.

Konsiderohet si përdorim privat në çastin e çregjistrimit inventari gjendje i aseteve për të cilat është paguar TVSH në blerje. Në këtë çast, personi i tatueshëm është i detyruar të paraqesë një Formular Deklarimi dhe Pagesë përfundimtare, që përmban informacionet që kërkohen nga organi tatimor. Kjo deklaratë do të ketë të llogaritur TVSH mbi gjendjen e mallrave (stoqet) në datën e çregjistrimit të vlerësuar sipas vlerës së tregut dhe mallrat kapitale (pajisjet) gjendje të vlerësuar sipas paragrafit 18.1.5 të këtij udhëzimi.

6.2 Furnizimet kundrejt pagesës së reduktuar

Trajtohen si furnizime kundrejt pagesës (të tatueshme), të gjitha rastet kur mallrat që i janë furnizuar një personi të tatueshëm për qëllimet e veprimtarisë së tij ekonomike, furnizohen prej tij ose ju jepen për përdorim personave të tjerë kundrejt pagesës së reduktuar, përveç rasteve kur mallrat janë furnizuar apo përdorur vetëm si mostra. Në kuptim të këtij ligji, mostër konsiderohet ai furnizim malli pa pagesë në atë formë që nuk është e përshtatshme për rishitje.

Furnizime kundrejt pagesës së reduktuar quhen rastet kur furnizuesi nuk arkëton pagesën, p.sh. dhuratat, mallra e shërbime të furnizuara si nxitës (ofrohet një dhuratë, me kusht që blerësi të blejë diçka ose të bëjë veprime të tjera në dobi të shitësit) ose pagesa është dukshëm më e vogël se ç'duhej të ishte nëse qëllimi i furnizuesit ka qenë fitimi për këtë dhe furnizime të ngjashme. Mallrat dhe shërbimet e furnizuara në rrethanat e mësipërme janë të tatueshme dhe vlera e tatueshme e tyre është pagesa totale që duhet të ishte e pagueshme në lidhje me atë furnizim nëse qëllimi i furnizuesit është nxjerrja e fitimit ndaj atij dhe furnizimeve të ngjashme, neni 27(2)].

7. Furnizimet e tatueshme dhe ato të përjashtuara.

Ligji “Për tatimin mbi vlerën e shtuar” zbatohet mbi çdo furnizim mallrash e shërbimesh që kryhet nga çdo person i tatueshëm, pavarësisht nga forma juridike e organizimit të tij dhe pavarësisht nga lloji i veprimtarisë ekonomike që ai kryen. Në të njëjtën kohë, ligji parashikon edhe një numër të kufizuar përjashtimesh nga ky tatim.

7.1. Toka dhe ndërtesat

Furnizimi i tokës dhe truallit dhe dhënia me qira e tyre është furnizim i përjashtuar, përveç rasteve kur toka përdoret për parkimin e mjeteve të transportit dhe mjeteve të tjera lëvizëse. Parkimi i mjeteve të transportit dhe pajisjeve të tjera lëvizëse është i tatueshëm me TVSH. Dhënia me qira e ndërtesave, furnizimi i shërbimeve të ndërtimit dhe të mirëmbajtjes është një furnizim i tatueshëm.

Dhënia me qira e ndërtesave pronë publike nga organet e pushtetit qendror apo vendor është furnizim i përjashtuar nga TVSH.

- Tokë për qëllime të këtij ligji do të thote çdo zonë e papunuar, papërpunuar, pazhvilluar e tokës, që nuk përmban ndonjë ndërtim, përveç mureve të thjeshta ndarëse ose gardhe që përcaktojnë kufijtë ndarës të tokës.

- Ndërtesë do të thotë çdo ndërtim i ndërtesës së fiksuar në tokë ose pjesë e asaj ndërtese (e tillë si dhomë ose apartament), dhe që përfshin tokën mbi të cilën ajo qëndron plus tokën rrethuese që bën pjesë në shitje, por nuk përfshin artikuj të tillë si rulotat dhe trajlerat.

- Ndërtimi përcaktohet si çdo operacion që ka për rezultat përfundimin tërësor ose pjesor të një ndërtese të re ose substancialisht të ndryshuar, muri, rruge, ose themeli. Ndërtime konsiderohen:

a) Punët për konstruksionin e ndërtesave dhe të objekteve të tjera, ku futen :

1. punët e ndërtimit (muraturë, armaturë, suvatime, etj.);

2. punët publike (ndërtim e mirëmbajtje rrugësh, etj.);

3. punët për rregullimin e parqeve që lidhen me operacione të tilla që zgjasin afatin e shfrytëzimit);

4. punët për rregullimin e territoreve që kërkojnë modifikime të relieftit;

5. punët e rrjetit ngrohës dhe të konstruksioneve metalike;

6. punët për shkatërrimin e pasurive të patundshme.

b) Punët për pajisjen e ndërtesave dhe të objekteve të tjera, ku futen :

1. Punët për pajisjen e ndërtesave, pajisje të cilat inkorporohen në mënyrë definitive në ndërtesë, duke u transformuar kështu për shkak të destinacionit të tyre në pasuri të patundshme (instalimet elektrike, ato sanitare, të ngrohjes, etj.) Kujdes : Instalimet e objekteve ose të aparateve të lëvizshme, të cilat me vendosjen e tyre ruajnë karakter të lëvizshëm, nuk konsiderohen punë ndërtimi por shitje materialesh pasojë e kryerjes së një shërbimi.

2. Punët për riparimin e pasurive të patundshme dhe të instalimeve me karakter të patundshëm. Këtu bëhet fjalë për punë që bëhen të nevojshme për shkak të degradimit ose prishjes së ndërtesave (pasuri të patundshme), si lyerja e fasadave, ribërja e një instalimi elektrik apo sanitar, etj.

Mirëmbajtja përcaktohet si çdo operacion i kryer mbi tokë ose ndërtesa për të parandaluar degradimin ose dëmtimin dhe për t'i mbajtur tokën dhe ndërtesat me pamje të mirë dhe rregull funksionimi, duke përfshirë pastrimin.

TVSH në ndërtim aplikohet:

1. Kur shoqëritë e ndërtimit ndërtojnë për të shitur apo për të dhënë me qira, TVSH-ja llogaritet dhe paguhet çdo muaj mbi vlerën e situacionit mujor të punimeve. Bashkëngjitur me çdo situacion mujor do të jetë detyrimisht fatura tatimore me numër serial. Vlera e situacionit mujor do të jetë vlera e tatueshme mbi të cilën do të llogaritet TVSH-ja në masën 20%. Personi i tatueshëm është i detyruar të llogarisë TVSH çdo muaj. Vlera totale e këtij situacioni mujor regjistrohet në librin e shitjeve.

2. Kur shoqëritë e ndërtimit të licencuara profesionalisht do të ndërtojnë objekte për përdorim në biznesin e tyre të licencuar nuk llogaritet TVSH dhe lejohet kreditimi i TVSH-së së paguar në blerjet e bëra për këtë qëllim. Në këtë rast, ndërtesat duhet të jenë të një tipi që përdoret në industrinë e ndërtimit dhe qëllimi i përdorimit të tyre duhet të jetë i shpallur dhe aprovuar në lejen e ndërtimit të Bashkisë. Vlera e situacionit mujor regjistrohet në shitje dhe blerje. Këtu nuk përfshihen ndërtesa të tilla si apartamente e shtëpi, punë publike etj., për ndërtimin e të cilave gjithmonë llogaritet dhe paguhet TVSH çdo muaj mbi vlerën e situacioneve.

3. Kur një shoqëri ndërtimi i licencuar si e tillë ndërton shtëpi banimi për vete, llogarit dhe paguan TVSH, sipas nenit 18.2.

Nëse merret paradhënie për punimet që do të kryhen, atëherë personi i tatueshëm që merr paradhënien detyrohet të lëshojë faturë në momentin e marrjes së saj dhe këtë faturë ta regjistrojë në librin e shitjes së periudhës tatimore në të cilën është marrë paradhënia.

7.2. Shërbimet financiare

Shërbimet financiare të përcaktuara në nenin 21 të ligjit “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, janë furnizime të përjashtuara nga TVSH.

Por nëqoftëse personi i tatueshëm kryen shërbime për mbikëqyrje, transaksione që lidhen me artikujt e përdorur për koleksione apo veprime që lidhen me mbledhjen e borxhit, ai kryen furnizime të tatueshme.

Furnizime të tatueshme janë gjithashtu edhe sigurimi i jojetës, me përjashtim të sigurimit të jetës. Furnizime të jojetës janë të gjitha llojet e sigurimit të pasurisë, sigurimi i përgjegjësisë civile, të gjitha llojet e sigurimit të mjeteve motorike, si dhe të gjitha llojet e tjera të sigurimeve të jojetës.

Tatimi mbi vlerën e shtuar për të gjitha rastet e mësipërme do të llogaritet në masën 20 për qind të primit të sigurimit dhe së bashku me primin do të jetë i pagueshëm nga blerësi.

Sigurimi i përgjegjësisë ndaj palëve të treta për mjetet motorike jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë (kartoni jeshil), si dhe sigurimi i shëndetit për shtetasit shqiptarë në udhëtim jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, do të trajtohen me TVSH në masën 0 %.

Furnizime të tatueshme janë gjithashtu edhe sigurimet e pronës. Në këtë rast, në vleftën totale të primit të sigurimit do të përfshihet edhe TVSH-ja.

7.3. Banka e Shqipërisë

Në bazë të nenit 22 të ligjit, furnizimi i arit, banknotave dhe i monedhave për Bankën e Shqipërisë përjashtohet nga TVSH-ja. Por, në rastet kur Banka e Shqipërisë kryen veprimtari të tjera ekonomike të tilla, si bërja e shtypshkrimeve të ndryshme, furnizimi i monedhave për qëllime numizmatike etj., ajo bën furnizime të tatueshme dhe duhet të regjistrohet e të paguajë TVSH.

Furnizimi i shtypshkrimeve të pullave fiskale nga Shtypshkronja e Bankës së Shqipërisë, për Ministrinë e Financave, konsiderohet furnizim i përjashtuar nga TVSH-ja.

7.4 Shërbimet postare

Furnizimi i pullave të postës për përdorim për shërbime postare, furnizimi i pullave fiskale dhe i të gjithë pullave të tjera të ngjashme përjashtohet nga TVSH-ja. Por në qoftë se posta bën importe apo kryen edhe shërbime të tjera postare, dhe qarkullimi vjetor kalendarik i saj është më i madh se 8 milionë lekë, ajo duhet të regjistrohet dhe të paguajë TVSH.

7.5. Organizatat jofitimprurese

Për qëllimet e tatimit mbi vlerën e shtuar, organizatë jofitimprurëse është çdo shoqëri, institucion, shoqatë apo organizatë, që themelohet dhe ushtron veprimtarinë e saj në përputhje me ligjin nr.8788, datë 7.5.2001 “Për organizatat jo fitimprurëse” dhe :

- që nuk është krijuar për përfitime ose të ardhura të antarëve të saj; dhe
- rregullat e së cilës nuk lejojnë shpërndarje fitimesh apo pronash për anëtarët e saj.

Në organizata jofitimprurëse futen edhe të gjitha institucionet buxhetore që subvencionohen nga shteti.

Në bazë të nenit 24 të ligjit, furnizimet e bëra nga organizatat jofitimprurëse kundrejt pagesës së reduktuar, që do të thotë se këto organizata duhet t'i kryejnë vetë këto furnizime dhe këto furnizime të jenë bërë kundrejt pagesës së reduktuar sipas kushteve që përcakton neni 18 i ligjit për TVSH, janë furnizime të përjashtuara nëse janë :

- furnizim mallrash e shërbimesh për trajtim mjekësor ose dentar;
- furnizim shërbimesh për mbrojtjen e kujdesin ndaj fëmijëve ose të moshuarve;
- furnizim shërbimesh arsimore, kulturore a sportive;
- furnizim shërbimesh nga organizata fetare a filozofike, me qëllim mirëqënien shpirtërore.

Furnizime kundrejt pagesës së reduktuar këto organizata bëjnë kur ato nuk arketojnë pagesë ose pagesa që ato arketojnë është dukshëm më e vogël se ç'duhet të ishte nëse qëllimi i tyre do të ishte fitimi, neni 18 paragrafi 4. Përkundrazi, kur këto organizata i bëjnë furnizimet e mësipërme kundrejt pagesës së plotë, ato bëjnë furnizime të tatueshme.

Nëse një organizatë jofitimprurëse kryen veprimtari të tjera, të ndryshme nga ato të përmendura më sipër, ajo kryen veprimtari të tatueshme, pavarësisht nëse pagesa është e reduktuar apo e plotë. Në këtë rast, në qoftë se volumi i qarkullimit është më i madh se 8 milionë lekë, ajo është e detyruar të regjistrohet dhe të paguajë TVSH.

Në bazë të paragrafit të dytë të nenit 4 të dekretit të Prezidentit, nr.1510, datë 28.6.1996 “Për disa ndryshime në ligjin për tatimin mbi vlerën e shtuar”, mallrat e importuara kundrejt pagesës së reduktuar si ndihme humanitare nga organizatat bamirëse humanitare, institucionet e kultit, entet publike, si dhe institucionet shtetërore buxhetore, me qëllim kryerjen e shërbimeve të përmendura më sipër (sipas nenit 24 të ligjit), nuk ngarkohen me TVSH.

Furnizimi i shërbimeve arsimore dhe i mallrave e shërbimeve të lidhura ngushtë me to, nga institucione arsimore, publike dhe private, që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në përputhje me ligjet “Për sistemin arsimor parauniversitar” dhe “Për arsimin e lartë në Republikën e Shqipërisë” është furnizim i përjashtuar nga TVSH. Me “mallra dhe shërbime të lidhura ngushtë me shërbimin arsimor” do të

kuptohet furnizimi nga institucionet arsimore i librave dhe pajisjeve shkollore, shërbimeve të internetit, fotokopjimeve, printimeve, etj të kësaj natyre, të përfshira në çmimin që paguajnë nxënësit. Shërbimet e transportit dhe ato të ushqimit do të konsiderohen të lidhura ngushtë me shërbimet arsimore, vetëm në rastet kur ato furnizohen nga vetë instituti arsimor që do të thotë me mjetet dhe personelin e institucionit arsimor. Në rastet kur këto shërbime furnizohen nga subjekte jashtë institucionit arsimor, ato nuk konsiderohen si furnizime të lidhura ngushtë me shërbimet arsimore dhe nuk përfitojnë përjashtim nga TVSH.

7.6. Diplomatat dhe organizatat ndërkombëtare.

Në bazë të nenit 25, përjashtohen nga TVSH furnizimet që bëhen për misionet diplomatike e personelin e tyre, mbi bazën e reciprocitetit dhe për organizatat ndërkombëtare e personelin e tyre mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare dhe NATO-n.

Në mbështetje të këtij neni, importimi i mallrave për misionet diplomatike e personelin e tyre është i përjashtuar nga TVSH. I përjashtuar nga TVSH është gjithashtu edhe importimi i mallrave për organizatat ndërkombëtare të njohura si të tilla nga shteti shqiptar dhe NATO. Përjashtimi për organizatat ndërkombëtare jepet sipas kushteve të vendosura prej konventave ndërkombëtare që themelojnë këto organizata.

Megjithatë, edhe pse janë të përjashtuara, si misionet diplomatike ashtu dhe organizatat ndërkombëtare e NATO, mëqënëse bëjnë importe janë të detyruara të regjistrohen për TVSH dhe të pajisen me Certifikatën e Numurit të Identifikimit.

Për blerjet brenda vendit, misionet diplomatike, organizatat ndërkombëtare e si dhe personeli i tyre, do të paguajnë TVSH në momentin e blerjes. Por, për TVSH e paguar në blerje ato do të rimbursohen me kusht që, çdo faturë blerjeje të jetë 10.000 lekë e lart. E drejta e rimbursimit për Ambasadat do të jepet në bazë të parimit të reciprocitetit. Kjo do të thotë që, do t'u rimbursohet TVSH e paguar në blerje vetëm misioneve diplomatike e personelit të tyre, shtetet e të cilave rimbursojnë TVSH për Ambasadën Shqiptare e personelin e saj. Me procedurat e rimbursimit të TVSH së paguar, merret Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Punëve të Jashtme, e cila është përgjegjëse edhe për zbatimin e parimit të reciprocitetit. Kjo zyrë do të pajisë misionet diplomatike, organizatat ndërkombëtare, e personelin e tyre me formularin "Kërkesë për Rimbursim" që është në faqen mbrapa. Çdo mision diplomatik, organizatë ndërkombëtare për blerjet e bëra nga vetë ato ose nga personeli i tyre do të dërgojë në zyrën e mësipërme dy kopje të formularit "Kërkesë për Rimbursim" (të firmosur e të vulosur nga titullari i ambasadës apo i organizatës ndërkombëtare) të cilave u bashkëngjisin edhe faturën origjinale të blerjes. Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Jashtme, kopjen origjinale të formularit "Kërkesë për rimbursim" dhe faturën origjinale të blerjes e dërgon në zyrën e TVSH të rrethit. Zyra e TVSH është e detyruar brenda 1 muaji nga data e paraqitjes së dokumentacionit të mësipërm nga ana e Drejtorisë së Protokollit të Ministrisë së Punëve të Jashtme, të bëjë rimbursimin e TVSH së paguar në faturat përkatëse. Brenda këtij afati, zyra e TVSH do të verifikojë direkt në vend tek shitësi, faturën e lëshuar nga ai për misionin diplomatik, organizatën ndërkombëtare, regjistrimin e saj në librin e shitjeve, pasqyrimin e të dhënave në deklaratën e pagesës së TVSH për muajin përkatës dhe derdhjen në fakt të TVSH së mbledhur nga subjektet e mësipërme. Pas verifikimit dhe miratimit të Kërkesave për rimbursim, zyra e TVSH-së së rrethit lëshon një Urdhër rimbursimi për Degën përkatëse të Bankës, të firmosur nga përgjegjësi i zyrës. Urdhër Rimbursimi lëshohet për të gjithë shumën e TVSH që do të rimbursohet në bazë të kërkesave të paraqitura nga Drejtoria e Protokollit në Ministrinë e Punëve të Jashtme. Dega e Bankës në bazë të urdhrit të rimbursimit, paguan Drejtorinë e Financës dhe të Kontrollit në Ministrinë e Punëve të Jashtme për të gjithë shumën e rimbursimeve, dhe kjo e fundit shpërndan rimbursimet sipas çdo kërkesë.

Për apartamentet me qera që misionet diplomatike, organizatat ndërkombëtare, si dhe personeli i tyre marrin nga Drejtoria e Shërbimit të Trupit Diplomatik, nuk do të paguajnë TVSH në momentin e furnizimit, mbi bazën e parimit të reciprocitetit.

Për sa i përket blerjeve që personeli i NATO-s dhe bazat e saj brenda territorit të Shqipërisë, bëjnë brenda vendit, ato nuk do të paguajnë TVSH në pikën e blerjes. Për këtë në pikën e blerjes përfaqësuesi i NATO-s, është i detyruar t'i dorëzojë shitësit një certifikatë lëvrimi, sipas modelit bashkëngjitur, mbi bazën e të cilës shitësi harton faturën tatimore pa TVSH. Në fund të faturës, shitësi bën shënimin;

"Ky përjashtim nga TVSH bazohet në certifikatën e lëvrimit nr.....datë....." Zyra e autorizuar për lëshimin e certifikatës së lëvrimit, pranë Komandës së NATO-s në Shqipëri, çdo muaj,

brenda datës 10 dërgon në Degët e Tatim Taksave të rretheve ku janë bërë blerjet pa TVSH, një listë përmbledhëse së bashku me kopjet e certifikatave të lëvrimit të lëshuara për blerjet e realizuara në muajin paraardhës, që do të shërbejë për kryqëzimin dhe verifikimin e faturave tatimore të lëshuara pa TVSH.

7.7. Operacionet hidrokarbure

Janë të përjashtuara nga TVSH:

a) Furnizimi i shërbimeve që kryhen nga kontraktorët e nënkontraktorët e tyre, të vërtetuar si të tillë nga Agjencia Kombëtare e Hidrokarbureve, lidhur me realizimin e fazave të kërimit dhe të zhvillimit të operacioneve hidrokarbure.

b) Furnizimi i mallrave që bëjnë kontraktorët për njëri-tjetrin ose nënkontraktorët për kontraktorët e tyre, të importuara sipas nenit 26/1 të këtij ligji.

“Operacionet hidrokarbure”, për efekt të këtij paragrafi, ka të njëjtin kuptim si në ligjin nr.7746, datë 28.7.1993 “Për hidrokarburet”. Kontraktorët dhe nënkontraktorët që përfitojnë nga përjashtimet e mësipërme janë ata tatimpagues të TVSH, që kryejnë në emër të tyre vetëm furnizimet specifike të shërbimeve të përmendura në përcaktimet “Kërkim” dhe “Zhvillim”, të ligjit nr.7746, datë 28.7.1993 “Për hidrokarburet”. “Kërkim” do të thotë kërkimi për hidrokarbure me mjete gjeologjike, gjeofizike e të tjera dhe përfshin shpimin e puseve të kërimit dhe vlerësimit. “Zhvillim” do të thotë ndërtimi dhe instalimi i pajisjeve për prodhimin e hidrokarbureve dhe shpimi i puseve të shfrytëzimit.

Në kuptim të këtij paragrafi, do të trajtohen si furnizime të përjashtuara nga TVSH, furnizimet e shërbimeve të ndërtimit që kryhen nga kontraktorë e nënkontraktorë të njohur nga AKH, kur këto punime të ndërtimit konsiderohen nga AKH si të domosdoshme për realizimin e fazave të kërimit zhvillimit. Nuk e përfitojnë këtë përjashtim kontraktorë apo nënkontraktorë që furnizojnë shërbime që nuk lidhen në mënyrë të drejtpërdrejtë me fazat e kërimit dhe të zhvillimit, si shërbime interneti, telefonike etj.

7.8 Barnat e pajisjet mjekësore

Furnizimi i barnave, i pajisjeve mjekësore dhe i ambalazheve e materialeve që përdoren për prodhimin dhe konfeksionimin e barnave janë furnizime të përjashtuara.

7.9 Furnizimet e përjashtuara në import

Është furnizim i përjashtuar nga TVSH:

a) Importimi përfundimtar i të gjitha mallrave prej një personi të tatueshëm, kur furnizimi i tyre në të gjitha rrethanat brenda vendit është furnizim i përjashtuar nga tatimi mbi vlerën e shtuar.

b) Importimi i mallrave të vendosura në regjimin tranzit.

c) Importimi i mallrave të deklaruar për të qenë nën regjimin e lejimit të përkohshëm dhe atë të përpunimit aktiv.

d) Importimi i kafshëve të gjalla, të racës të dhuruara nga donatorë të ndryshëm.

7.9.1. Mbështetur në ligjin nr.8714 datë 15.12.2000 dhe Vendimin e Këshillit të Ministrave nr.49, datë 26.1.2001, skema e shtyrjes së pagesës së TVSH-së në importet e makinerive dhe pajisjeve për t’u investuar në prodhim, ndërtim, telekomunikacion, KESH dhe energjisë elektrike të importuar nga kjo e fundit, është si më poshtë:

1. Kur personat e tatueshëm për TVSH, importojnë makineri dhe pajisje sipas klasifikimit të bërë në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 49, datë 26.1.2001, i lejohet shtyrja e pagesës së TVSH mbi importet deri në momentin e dorëzimit të deklaratës përkatëse të TVSH. Kjo do të thotë që, kjo kategori mallrash nuk i nënshtrohet pagimit të TVSH-së në doganë.

2. Në këto raste, importuesit bëjnë menjëherë një faturë tatimore shitje me TVSH (brenda vendit) për të njëjtën vlerë të makinerive dhe pajisjeve të importuara nën skemën e shtyrjes së pagesës, ku edhe shiteshi dhe blerësi është i njëjti person. Kjo faturë regjistrohet në librin e shitjeve dhe të blerjeve. Në librin e blerjeve do të regjistrohen të dhënat e faturës tatimore të blerjes dhe referencat e deklaratës doganore të importit.

3. Nëse importuesi gëzon të drejtën e 100% të kreditimit tatimor për blerjet (d.m.th. makineritë dhe pajisjet e importuara do t’i shërbëjnë krejtësisht veprimtarisë së tatueshme për t’u bërë), TVSH-ja e aplikueshme në importe, do të zbritet totalisht nga po e njëjta shumë TVSH-je e llogaritur mbi shitje sipas paragrafit 2, në të kundërt do të zbatohet paragrafi “Kreditimi i pjesshëm” i këtij udhëzimi të Ministrit të Financave “Për TVSH”.

4. Në deklaratën përkatëse të TVSH, vlera e tatueshme në importin e makinerive e pajisjeve dhe TVSH e llogaritur mbi këto mallra, raportohen në kutitë përkatëse të importit (14,15 të FDP) dhe në të njëjtën deklaratë raportohen si shitje brenda vendit dhe TVSH e llogaritur mbi këto shitje (11 e 12 të FDP).

5. Tatimpaguesit që përfitojnë nga kjo skemë, detyrohen që të dorëzojnë në degën e tatimeve, ku personi i tatueshëm është i regjistruar, brenda datës 14 të muajit pasardhës, përveç FDP edhe dokumentet e mëposhtëme në dy kopje:

- Kopje të Faturës së Shitjes së hartuar si më lart spjeguar
- Kopje të librit të shitjes dhe blerjes të periudhës përkatëse tatimore
- Kopje të deklaratës doganore të importit.

Në Degën e Doganës përkatëse, me qëllim për të mbyllur llogaritë kontabile të importimeve, tatimpaguesit dorëzojnë brenda datës 25 të muajit pasardhës një kopje të çdo dokumenti të mëposhtëm:

- Kopje të faturës së shitjes së hartuar si më lartspjeguar;
- Kopje të librit të shitjes dhe blerjes të periudhës përkatëse tatimore;
- Kopje të FDP, të gjitha këto të vulosura nga zyra e TVSH.

Mosdërgimi i të gjithë dokumentacionit në zyrat e doganës, i jep të drejtë organeve doganore të pezullojnë zbatimin e kësaj skeme.

Inspektorët e vlerësimit një kopje të librave përkatës i vendosin në dosjen e tatimpaguesit me qëllim që të përdoret gjatë kontrollit. Kjo do të sigurojë përpuethshmërinë me realitetin gjatë kontrollit të ardhshëm.

7.9.2. Kartat telefonike të parapaguara

Operatorët kryesorë të telekomunikacioneve llogarisin dhe paguajnë TVSH për vlerën e plotë të kartave telefonike të parapaguara që ata i furnizojnë distributorët e tyre. Me vlerë të plotë do të kuptohet çmimi i shpallur ose çmimi përfundimtar i përcaktuar nga operatori kryesor që e emeton atë.

Furnizimi i këtyre kartave në vazhdim nga distributorët do të konsiderohet jashtë objektit të TVSH-së dhe distributorët nuk kanë të drejtë të kreditojnë TVSH-në e faturuar nga operatorët kryesorë në lidhje me këto karta. Ndërkohë, distributorët e kartave telefonike të parapaguara i faturojnë operatorit kryesor vlerën e komisionit që ato përfitojnë për shërbimin që kryejnë. TVSH e llogaritur në këtë rast, është e kreditueshme për operatorin kryesor.

Shembull:

1. Supozojmë që operatori kryesor i telekomunikacionit X hedh në treg karta telefonike me çmim të shpallur 1 000 lekë (përfshirë TVSH).

Kjo shoqëri do të lëshojë një faturë ku TVSH e llogaritur do të jetë:

$$833,4 + 166,6 \text{ (TVSH)} = 1\,000 \text{ lekë}$$

2. Shoqëria distributore Y që blen kartën me faturën e mësipërme, nuk llogarit më TVSH në rishitjen e kësaj karte dhe nuk ka të drejtë të kreditojë 166.6 lekë TVSH të faturës së lëshuar nga operatori kryesor.

3. Në rast se për shërbimin që i kryen operatorit kryesor X, distributori Y përfiton një komision në masën 15 % të çmimit të shpallur të kartës = 150 lekë, atëherë ai i lëshon një faturë tatimore me TVSH, ku TVSH e llogaritur do të jetë:

$$150 : 6 = 25 \text{ lekë}$$

$$\text{pra, } 125 + 25 \text{ (TVSH)} = 150 \text{ lekë}$$

4. Operatori kryesor X ka të drejtë të kreditojë TVSH në blerje për shumën 25 lekë.

8. Importuesit e vegjël

Përveç shitësve me shumice, personat e tatueshëm që realizojnë një qarkullim më të vogël se 8 milionë lekë për çdo vit kalendarik, nuk janë të detyruar të regjistrohen për TVSH-në. Personat e tatueshëm që, kryejnë importe ose eksporte marrin NIPT për këto qëllime por, brenda vendit deklarojnë dhe paguajnë taksën vendore mbi biznesin e vogël dhe tatimin e thjeshtuar mbi fitimin. Për të realizuar këtë bëjnë një deklaratë në organet tatimore ku tregojnë se duan të mbesin subjekte të takses vendore mbi biznesin e vogël.

9. Lotaritë, lojrat e fatit, sallat e lojrave, etj.

Këto veprimtari janë furnizime shërbimesh të tatueshme dhe personat e tatueshëm që merren me to, nëqoftëse kryejnë një qarkullim më të madh se 8 milionë lekë për vit kalendarik janë të detyruar

të regjistrohen për TVSH. TVSH e llogaritur për këto furnizime, përcaktohet në bazë të vlefshëm të arkëtimeve gjithsej. Kurse TVSH e pagueshme do të llogaritet si diferencë e TVSH së llogaritur si më lart me TVSH e paguar në blerje (në bazë të kopjeve origjinale të faturave të blerjes) nëqoftëse ka.

10. Eksportet

Në bazë të pikës “a” të nenit 31 të ligjit, mallrat që eksportohen nga territori i Republikës së Shqipërisë, janë të tatueshme. Shkalla tatimore e aplikueshme është zero për qind. Si provë për të vërtetuar eksportet, do të shërbejë fatura dhe DAV (Dokumenti i Vetem Administrativ- deklarata doganore e eksportit).

11. Faturat

11.1 Të dhënat që duhet të përmbajë një faturë tatimore.

Faturat janë dokumenti bazë për tatimin mbi vlerën e shtuar. Ato përcaktojnë detyrimin tatimor të furnizuesit dhe shumën e tatimit të zbritshëm që do t'i lejohet të kërkojë blerësi i regjistruar për TVSH.

Një person i tatueshëm i cili bën një furnizim (edhe nëqoftëse furnizimi është i përjashtuar apo me 0 për qind) detyrohet t'i lëshojë personit që merr furnizimin (edhe nëqoftëse ai, pra blerësi, nuk është person i tatueshëm) një faturë tatimore (neni 36 paragrafi 1).

Fatura, e cila prodhohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, duhet të përmbajë :

- numrin rendor;
- numrin serial të parashtypur;
- datën e lëshimit;
- emrin, adresën, numrin e identifikimit të shitësit;
- emrin, adresën, numrin e identifikimit të blerësit, kur ai është;
- person i tatueshëm me TVSH dhe kodin fiskal kur ai nuk është person i tatueshëm me TVSH por tatimpagues i tatimit mbi biznesin e vogël;
- emrin, adresën dhe NIPT-in e transportuesit, targën e mjetit dhe orën e furnizimit;
- përshkrimin e hollësishëm të mallrave të shitura ose të shërbimeve të kryera;
- sasinë e mallrave të shitura ose vëllimin e shërbimeve të kryera;
- çmimin për njësi pa TVSH;
- vlerën totale të transaksionit pa TVSH;
- shumën e TVSH (në qoftë se zbatohet TVSH);
- vlerën totale me TVSH;
- cilësimin furnizim i përjashtuar apo me 0 për qind (nëqoftëse ai është përkatësisht i përjashtuar apo i tatueshëm me 0 për qind);

Fatura lëshohet në jo më pak se tre kopje dhe shpërndahet si më poshtë :

- Faqja 1 (origjinali) për blerësin;
- faqja 2, 3 etj. (kopjet) për shitësin dhe transportuesin.

Në fund të faturës shënohet shitësi me emër, mbiemër, nënshkrim dhe vulë, blerësi me emër, mbiemër, nënshkrim (kur është dhe transportuesi), transportuesi me emër, mbiemër, nënshkrim.

Origjinali i faturës i jep të drejtë blerësit për të kredituar (zbritur) TVSH e paguar në blerje. Për qëllime të kreditimit tatimor, do të konsiderohet e vlefshme kopja e notuar e faturës së blerjes, me kusht që shitësi të zotërojë origjinalin dhe ta ketë deklaruar atë.

Nëqoftëse fatura nuk përmban të gjitha të dhënat e përcaktuara më lart, blerësi nuk ka të drejtë të kreditojë (zbresë) TVSH e paguar në blerje, kurse shitësi nga ana e tij do të paguajë TVSH e detyrueshme për t'u paguar.

Në rastet kur një tatimpagues shet një sasi të konsiderueshme artikujsh në të njëjtën kohë e për të njëjtin klient, ai mund të lëshojë faturë kompjuterike. Por në këtë rast, faturën kompjuterike me të njëjtin numër duhet t'ia bashkëngjisë faturës tatimore të blerë nga DPT. Në këtë mënyrë për çdo klient lëshohet detyrimisht fatura tatimore e emetuar nga organet tatimore, e cila do të plotësohet normalisht me të dhënat e shitësit dhe blerësit, ndërsa vlerën e transaksionit të kryer me klientin do t'a ketë totale.

Faturat aktuale të prodhuara dhe emetuara nga DPT do të përdoren dhe do të konsiderohen të vlefshme deri në një datë e cila do të njoftohet zyrtarisht nga DPT. Në të detyrimisht do të shkruhet me dorë nga shitësi: emri i transportuesit, adresa, targa e mjetit, ora e furnizimit dhe NIPT-i i transportuesit.

Mbështetur në ligjin nr.8845 datë 11.12.2001 neni 8, Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve ka të drejtë të lejojë mospërdorimin e faturave me numër serial të parashtypur. Personat e tatueshëm mund

të kërkojnë tek Drejtori i Përgjithshëm duke treguar se sistemi i regjistrimeve është i kompjuterizuar, i aftë të prodhojë besueshmërisht fatura tatimore me nr serial për çdo transaksion të tatueshëm dhe që kanë një numër të konsiderueshëm klientësh konsumatorë finalë.

Në bazë të pikës 2 të nenit 28 të ligjit, personi që kryen furnizime të tatueshme, detyrohet të njoftojë në mënyrë të dukshme nëpërmjet shpalljes, kontratës apo reklamës, nëse çmimi i mallrave ose i shërbimeve të furnizuara, ose çmimi që duhet të paguhet për furnizimin përfshin, ose jo TVSH. Në rast se furnizimi i tatueshëm kryhet pa një shumë të ndarë e të identifikuar si pagesë e TVSH, vlera e tatueshme e tij është shuma që së bashku me TVSH e pagueshme mbi këtë vlerë është e barabartë me pagesën totale që bëhet për furnizimin.

Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve ka të drejtë të autorizojë personat e tatueshëm që ushtrojnë veprimtari në fushën e përpunimit të qumështit, ullirit, rrushit dhe grurit, të lëshojnë fatura tatimore me TVSH për veten e tyre kur i blejnë këto mallra nga persona të tjerë, individë ose persona të paregjistruar për TVSH-në. Për të përfutur këtë autorizim, personi i tatueshëm duhet:

- t'i drejtohet me kërkesë me shkrim Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve;
- kërkesës detyrimisht i bashkëngjiten kartat teknologjike të prodhimit të artikujve të gatshëm nga përpunimi i lëndës së parë të grumbulluar.

- fatura e lëshuar nga blerësi duhet të përmbajë informacionin si më poshtë:
- Në një vend të dukshëm të shkruhet "Faturë e lëshuar nga blerësi autorizuar nga DPT me autorizim nr.....dt....."

- Blerësi dhe shitësi kanë rënë dakord që për një furnizim vetëm blerësi të lëshojë faturë tatimore.

- Edhe blerësi dhe shitësi mbajnë nga një kopje të faturës.
- Të gjithë informacionin e detyrueshëm që duhet të mbajë një faturë tatimore në përputhje me ligjin dhe udhëzimin "Për TVSH-në".

Autorizimi lëshohet për afate një vjeçare.

Në rast se personi i tatueshëm blerës nuk plotëson kërkesat si më lart, Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve ka të drejtë të anulojë autorizimin për lëshimin e faturave nga blerësi në çdo kohë.

11.2. Saktësimet

Nëqoftëse bëhet saktësim për një pagesë të bërë për një furnizim pasi është lëshuar fatura, shitësi duhet të lëshojë një faturë shtesë.

Një saktësim kryhet kur:

- furnizimi nuk është i njëjtë me atë që ka kërkuar blerësi;
- mallrat janë dëmtuar apo shërbimi nuk është kryer mirë;
- çmimet ndryshojnë për çfarëdo arsye (zbritje për pagesë të menjëhershme etj).

Nëqoftëse çmimi rritet apo ulet shitësi duhet të lëshojë një faturë shtesë. Fatura shtesë lëshohet në të njëjtën formë si fatura dhe duhet të tregojë:

- shumë qartë, në një vend të dukshëm fjalët "faturë shtesë";
- numrin rendor dhe numrin serial të faturës së parë të cilën saktëson;
- shumën në para të rritjes apo uljes të çmimit;
- arsyen e saktësimit sipas rasteve të përcaktuara më sipër.

11.3 Borxhi i keq

Kur furnizuesi nuk ka marrë një pagesë plotësisht apo pjesërisht për një furnizim të kryer, kemi të bëjmë me një borxh të keq. Në këto raste e drejta për të lëshuar një faturë të borxhit të keq, lind:

a) pasi borxhi bëhet një borxh i keq. Kjo fillon 6 muaj pas periudhës tatimore në të cilën TVSH është zbatuar.

b) pasi shitësi të ketë paraqitur të gjitha provat që kërkon organi tatimor për të vërtetuar se ai ka ndërmarrë të gjitha veprimet e duhura për të arkëtuar borxhin e keq.

Prova kryesore që detyrohet të paraqesë shitësi, është vendimi i gjykatës në të cilin vërtetohet se blerësi i tij është debitor dhe ka falimentuar, prandaj për këto arsye nuk mund t'i paguajë shitësit vlerën e furnizimit të marrë. Pa këtë vendim, organet tatimore nuk mundën në asnjë rast të pranojnë borxhin e keq si të tillë.

Në rastin e një borxhi të keq, shitësi duhet të lëshojë një faturë të borxhit të keq. Kjo faturë lëshohet në të njëjtën formë si një faturë normale. Ajo duhet të tregojë fjalët "borxh i keq", numrin rendor të faturës të parë me të cilën lidhet ky borxh dhe të tregojë që kreditimi i tatimit të blerësit

duhet të zvogëlohet. Kjo faturë përdoret nga shitësi për të zvogëluar detyrimin për TVSH, ndërsa nga blerësi për të zvogëluar kreditimin e TVSH.

Kur vetëm një pjesë e vlerës së transaksionit nuk është arkëtuar, atëherë fatura duhet të tregojë shumën e paarkëtuar të transaksionit dhe TVSH që i përket kësaj shume.

Për shembull në faturën e parë shuma për t'u arkëtuar;

Përfshirë TVSH është 90 lekë

TVSH për t'u arkëtuar 10 lekë

Shuma e arkëtuar 54 lekë

TVSH i arkëtuar 6 lekë

Në faturën e borxhit të keq:

shuma e paarkëtuar 36 lekë

TVSH për t'u kredituar (saktësuar) 10-6 4 lekë

Saktësimet mbi bazën e faturës të borxhit të keq regjistrohen nga shitësi në librin e shitjeve si pakësim detyrimi për TVSH, ndërsa nga blerësi në librin e blerjeve si pakësim kreditimi për TVSH.

Kur kreditimi për një borxh të keq lejohet dhe i gjithë ose një pjesë e këtij borxhi paguhet më vonë, shitësi duhet të lëshojë një faturë të re.

Për lëshimin e kësaj fature zbatohen të njëjtat rregulla dhe fatura e re duhet të tregojë fjalët “borxh i keq i paguar” dhe numrin e “faturës të borxhit të keq” me të cilën ka lidhje.

11.4 TVSH i zbatuar nga një person i cili nuk është i regjistruar

Paragrafi 5 dhe 6 i nenit 36 të ligjit parashikon që, personi i cili nuk është i regjistruar dhe lëshon faturë me TVSH apo le të kuptohet se ka zbatuar TVSH, paguan TVSH e treguar në faturën që ka lëshuar. Veç kësaj, masa e dënimit është e barabartë me shumën e TVSH të zbatuar.

12. Mbajtja e regjistrimeve

12.1. Libri i blerjeve

Libri i blerjeve është i detyrueshëm të mbahet nga të gjithë personat e tatueshëm. Ai duhet të tregojë në faqen e parë numrin e identifikimit dhe emrin e personit. Të gjitha faqet duhet të kenë numër rendor. Libri plotësohet çdo ditë. Në të regjistrohen për çdo transaksion furnizuesi dhe të dhënat e faturës që paraqet transaksionin.

Në këtë libër regjistrohen data e lëshimit të faturës, numri rendor i faturës, numri serial i shtypur nga shtypshkronja ose nga tatimpaguesi kur i lejohet, të dhënat e deklarates së importit, emri i shitësit dhe numri i identifikimit tatimor të tij.

Blerjet regjistrohen në vlerë totale e cila përfshin edhe TVSH (nëqoftëse ka) si dhe të ndara në blerje pa kreditim të TVSH dhe në blerje me kreditim të TVSH.

Blerjet me kreditim të TVSH regjistrohen të ndara në importe dhe blerje brenda vendit. Për çdo blerje me kreditim të TVSH personi regjistron vlerën e tatueshme dhe kreditimin e tatimit që i korrespondon kësaj blerje.

Në fund të librit të blerjeve janë disa fletë inventari të cilat do të përdoren për të pasqyruar inventarin e mallrave në fund të vitit.

Një kopje e regjistrimeve mujore në librin e blerjeve do të paraqitet në zyrën e TVSH, në momentin që tërhiqet FDP.

12.2 Libri i shitjeve

Libri i shitjeve është i detyrueshëm të mbahet nga të gjithë personat e tatueshëm. Ai duhet të tregojë në faqen e parë numrin e identifikimit dhe emrin e personit të tatueshëm. Të gjitha faqet duhet të kenë numër rendor. Libri plotësohet çdo ditë. Në të regjistrohen për çdo transaksion klienti dhe të dhënat e faturës që paraqet transaksionin.

Në librin e shitjeve regjistrohen data e lëshimit të faturës, numri rendor i faturës, numri serial i shtypur nga shtypshkronja ose nga tatimpaguesi kur i lejohet dhe data e numri i deklarates doganore kur mallrat eksportohen, emri i klientit dhe numri i identifikimit të tij (nëqoftëse ka). Në të regjistrohet vlera totale e transaksionit përfshirë TVSH (në qoftë se ka).

Shitjet regjistrohen të ndara në të përjashtuara, me zero për qind dhe të tatueshme. Për çdo shitje të tatueshme regjistrohen vlera e tatueshme dhe tatimi i zbatuar.

Një kopje përmbledhëse e regjistrimeve mujore në librin e shitjes do të paraqitet në zyrën e TVSH, në momentin që tërhiqet FDP.

12.3. Regjistrimet elektronike

Regjistrimet (librat e shitjes dhe të blerjes) mund të mbahen edhe në kompjuter. Në këtë rast, personi i tatueshëm është i detyruar të lejojë hyrjen e organeve tatimore në çdo kompjuter ku janë mbajtur regjistrimet, për të kryer inspektime të ndryshme mbi regjistrimet e mbajtura.

Personat e tatueshëm për TVSH –në pajisen me fatura tatimore me numër serial të shtypur paraprakisht, në degët e tatim taksave ku ata janë të regjistruar. Këto janë të vetmet fatura që duhet të lëshohen nga personi i tatueshëm. Mund të përdoren dokumente të tjera, në rastet kur personi i tatueshëm ka autorizimin me shkrim nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve për t'i përdorur këto dokumente, me kusht që të përmbajnë të gjitha të dhënat e kërkuara në ligj dhe në udhëzimin në zbatim të tij.

Modeli i faturës, i librit të shitjes dhe i librit të blerjeve, përgatitur nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve kanë formën sipas formularit në faqet mbrapa.

13. Deklarimi

13.1 Deklarata dhe pagesa e TVSH-së

Deklarata e tatimit mbi vlerën e shtuar plotësohet në dy kopje dhe paraqitet nga personi i tatueshëm në degët përkatëse të bankave, me të cilat DPT ka lidhur marrëveshje për pranimin e pagesave të TVSH. Pagesa bëhet në bankën që mbulon rrethin ku personi i tatueshëm është regjistruar, brenda 14 ditëve pas përfundimit të periudhës tatimore të paraqitur në deklaratë.

Punonjësi i bankës bën shënime në pjesën e tretë të dokumentit “pagesa” pastaj i kthen personit të tatueshëm kopjen e dytë. Në fund të çdo ditë origjinalët e deklaratës dhe pagesës të TVSH mblidhen nga banka dhe ju dorëzohen organeve tatimore të rrethit përkatës për përpunim siç parashikohet në marrëveshjet e lidhura midis Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve dhe bankave përkatëse. Personi i tatueshëm paraqet deklaratën e TVSH në bankë edhe nëqoftëse ai nuk ka për të paguar detyrim tatimor. Plotësimi i saktë i deklaratës, paraqitja dhe pagesa brenda afateve kohore të përcaktuara është detyrim ligjor për të gjithë personat e tatueshëm. Moszbatimi i këtij detyrimi ngarkon me përgjegjësi ligjore personin e tatueshëm dhe dënohet në bazë të ligjit për TVSH dhe të udhëzimit në zbatim të tij.

Deklarata përbëhet nga tre pjesë.

1. Pjesa e parë kërkon të dhëna për identifikimin e personit të tatueshëm.
2. Pjesa e dytë kërkon të dhëna për llogaritjen e detyrimit tatimor.
3. Pjesa e tretë është pagesa e TVSH e cila plotësohet nga banka.

Formulari i deklaratës dhe pagesës të TVSH paraqitet në faqen mbrapa:

14. Shitja me pakicë

Konsiderohen shitje me pakicë :

- të gjithë ato furnizime që bëhen për konsum përfundimtar;
- në ato sasi që nuk tejkalojnë nevojat private normale të konsumatorit;
- që nuk rishiten.

Për ata persona të tatueshëm që si pjesë të veprimtarisë së vet ekonomike, kryejnë shitje me shumicë dhe shitje me pakicë, vendi i veprimtarisë të secilës shitje duhet të jetë i ndarë, dhe çdo vend veprimtarie duhet të pajiset me certifikatë NIPT-i me numra të ndryshëm seriale.

Shitësit me pakicë janë të detyruar të lëshojnë fatura tatimore në këto raste:

- Në të gjitha rastet kur vlera e faturës është më e madhe se 10 000 lekë.
- Në të gjitha rastet kur blerësi është person i regjistruar për TVSH dhe kërkon faturë tatimore.
- Faturat duhet të regjistrohen një për një në librin e shitjeve.

Në çdo rast tjetër shitësit me pakicë lëshojnë kupona tatimore të arkave regjistruese ose dëftesa tatimore, kur nuk kanë arka regjistruese, siç përcaktohet në ligjin nr.7758, datë 12.10.1993 “Për dokumentimin dhe mbajtjen e llogarive për tatimet”. Kuponi tatimor dhe dëftesa tatimore nuk është i detyrueshëm të përmbajë përveç shumës totale të tij edhe TVSH-në e llogaritur. Për të gjetur shumën e TVSH-së të përfshirë në vleftën totale të kuponit, kjo vleftë shumëzohet me 16 666 për qind ose pjestohet me 6.

Në këto raste, regjistrimi në librin e shitjeve nga shitësit me pakicë do të bëhet në mënyrën e mëposhtme:

Totali i të ardhurave ditore duhet të regjistrohet çdo ditë. Në kollonën TVSH të librit të shitjeve do të shënohet shuma e TVSH së mbledhur, e cila është rezultat i produktit të totalit të

shitjeve me TVSH shumëzuar me 16 666 përqind ose i pjestimit të totalit të shitjeve me TVSH me 6.

Të ardhurat ditore duhet të mbështeten nga dokumente justifikuese që dëshmojnë për saktësinë e tyre, të tilla si kuponat e arkave regjistruese dhe dokumenta të tjera në mbështetje të legjislacionit në fuqi.

Libri i blerjeve mbahet njëllor si të gjithë personat e tjerë të tatueshëm dhe po kështu regjistrimet në librin e shitjeve për faturat tatimore.

15. Lidhjet midis administratës tatimore dhe administratës doganore

Organet tatimore dhe ato doganore janë të detyruar të shkëmbejnë informacion për transaksionet që lidhen me importin apo eksportin e mallrave të kryer nga personat e tatueshëm mbi bazen e specifikimeve të percaktuara në Akt-Marrveshjet e nënshkruara nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve dhe Drejtori i Përgjithshëm i Doganave për zbatimin e këtij ligji.

16. Ambalazhet qarkulluese

Furnizimi i ambalazheve qarkulluese që, faturohen bashkë me mallin është furnizim i tatueshëm dhe mbi to llogaritet TVSH. Për sasinë e ambalazheve që do të kthehen, kthyesi nëse është person i tatueshëm për TVSH-në, detyrohet të bëjë një faturë tatimore me TVSH. Nëse personi që ka blerë mallrat së bashku me ambalazhin nuk është person i tatueshëm për TVSH, atëherë shitësi lëshon për veten e tij një faturë përmbledhëse tatimore me TVSH, e cila plotësohet në bazë të të dhënave të faturave të thjeshta (jotatimore por me identitete të sakta dhe NIPT-in përkatës) që u janë lëshuar atyre nga kthyesit e ambalazhit qarkullues.

17. Kreditimi i tatimit

17.1 Përmbajtja

TVSH e kreditueshme (i zbritshëm) është shuma e TVSH që, personi i tatueshëm paguan në momentin që ai blen mallra apo shërbime brenda vendit, si dhe shuma e TVSH që ai ka paguar për importet e bëra, me kushtin që, këto furnizime të shërbejnë vetëm furnizimeve të tatueshme që do të bëjë ky person i tatueshëm.

Nëse furnizimet e marra ose importet e bëra i shërbejnë furnizimeve të përjashtuara që mund të bëjë personi i tatueshëm, nuk lejohet kreditimi i TVSH së paguar në lidhje me furnizimet e marra për këto qëllime.

Kur furnizimet që merr një person i tatueshëm, qoftë duke blerë brenda vendit, qoftë duke importuar, nuk janë të destinuara për ushtrimin e një veprimtarie ekonomike, sipas nenit 17 "Veprimtaria ekonomike", ai nuk ka të drejtë të kreditojë (zbresë) TVSH e paguar për këto blerje ose importe.

Nëse personi i tatueshëm i përdor furnizimet e marra ose importet e bëra edhe për qëllime të furnizimeve të tatueshme edhe për qëllime të furnizimeve të përjashtuara njëkohësisht, atëherë kreditimi i tatimit të paguar do të bëhet përpjestimisht sipas paragrafit 18 të po këtij udhëzimi.

17.2 Forma

Kreditimi i TVSH-së paguar në blerje do të kërkohet mbi bazën e faturës tatimore origjinale të lëshuara sipas nenit 36. Për qëllime të kreditimit tatimor, do të konsiderohet e vlefshme edhe kopja e noteruar e faturës së blerjes, me kusht që shitesit të zotërojë origjinalin dhe ta ketë deklaruar atë. Pa këtë faturë nuk mund të zbritet TVSH e paguar në blerje. Për të kredituar TVSH e paguar në import tatimpaguesit duhet të zotërojnë deklaratën doganore origjinale të importit.

17.3 Momenti i kreditimit

Kreditimi i tatimit për një periudhë tatimore është totali i TVSH i zbatuar në lidhje me:

a) të gjitha furnizimet e tatueshme të bëra për personin e tatueshëm gjatë kësaj periudhë tatimore nga persona të tjerë të tatueshëm.

b) të gjitha importet e mallrave të bëra nga personi i tatueshëm gjatë kësaj periudhe tatimore.

Periudha tatimore, sipas nenit 38, është muaji kalendarik. TVSH e hyrjeve nuk mund të zbritet përpara periudhës të cilës i përket TVSH e hyrjeve mund të paraqitet si e kreditueshme vetëm brenda 12 periudhave tatimore, pas kësaj periudhe tatimpaguesi nuk ka të drejtë të kreditojë më (pas kësaj regjistrohet si blerje me TVSH jo të zbritëshme). TVSH e hyrjeve regjistrohet në periudhën tatimore në të cilën po kërkohet kreditimi. Kreditimi i TVSH së hyrjeve jo në periudhën përkatëse dënohet sipas paragrafit 2 të pikës 21.6 të këtij udhëzimi.

17.4 Kreditimi në rastet e eksporteve

Në rastet kur eksportuesit zotërojnë deklaratën Doganore të Eksportit (DAV- dokumenti administrativ i vetëm) origjinale ose në mungesë të saj fotokopje të legalizuar nga organet doganore, bazuar në ligjin “ Për TVSH” , neni 33, kanë të drejtë të kreditojnë TVSH-në e paguar në blerjet që i shërbejnë eksporteve. Në këto raste, organet tatimore njohin si të zbritshëm TVSH e paguar në blerjet e bëra në funksion të eksporteve të kryera ose për tu kryer (fatura tatimore origjinale të kontrolluara nga organet tatimore).

18. Kreditimi i pjesshëm i tatimit

Në mbështetje të nenit 33 pika 4 në qoftë se një furnizim malli apo shërbimi përdoret pjesërisht për qëllime të furnizimeve të tatueshme të bëra ose për t’u bërë dhe pjesërisht për furnizime të përjashtuara, lejohet vetëm një pjesë e kreditimit të tatimit. Llogaritja e kreditimit të pjesshëm bëhet në bazë të përqindjes të kreditimit

18.1.1 Përqindja e kreditimit të tatimit mbi vlerën e shtuar.

Kjo përqindje do të llogaritet si raport i shumës pa përfshirë TVSH të furnizimeve të tatueshme dhe eksporteve në numërues me qarkullimin gjithsej pa përfshirë tvsh në emërues

$$\text{Përqindja e kreditimit} = \frac{\text{qarkullimi i tatuesh} + \text{eksporte}}{\text{qarkullimi i tatuesh} + \text{eksporte} + \text{furniz. të përjashtuara}}$$

Llogariten dy përqindje kreditimi:

1. përqindja fillestare dhe
2. përqindja përfundimtare.

18.1.2 Periudha që duhet të merret për llogaritjen e përqindjes të kreditimit

Periudha që duhet të merret për llogaritjen e përqindjes fillestare të kreditimit të tatimit është viti i mëparshëm kalendarik. nëqoftëse personi është në vitin e parë të regjistrimit, ai duhet të bejë një vlerësim të përqindjes me gjykimin e tij. Po kështu për vitin e parë të vënies në zbatim të tvsh kjo përqindje përcaktohet nga vetë personi.

Periudha që merret për bazë në llogaritjen e përqindjes përfundimtare të kreditimit është viti kalendarik në të cilin është bërë blerja (furnizimi i mallit apo shërbimit).

Veprimet për llogaritjen e përqindjes të kreditimit dhe saktësimi i TVSH për t’u kredituar duhet të pasqyrohen në librin e blerjeve në periudhën kur bëhen llogaritjet.

18.1.3 Rregullimi përfundimtar

Në janar të vitit pasardhës kalendarik, personi i tatueshëm duhet të rillogarisë përqindjen përfundimtare të kreditimit të TVSH që i takon furnizimeve të tatueshme, sipas qarkullimit të realizuar në fakt.

Rregullimi përfundimtar do të bëhet nëqoftëse përqindja përfundimtare e kreditimit ndryshon nga përqindja fillestare e kreditimit të zbatuar gjatë vitit me më shumë se 20%. Nëqoftëse ndryshimi nuk kalon 20%, atëherë kreditimi fillestar nuk ndryshon. Psh. në gjashtëmujorin e dytë 1996, (qysh nga data e zbatimit të TVSH), qarkullimi gjithsej pa TVSH është 5 milionë lekë,nga i cili:

- furnizime të tatueshme 2,5 milionë lekë dhe
- furnizime të përjashtuara 2,5 milionë lekë.

Përqindja e kreditimit të tatimit është:

$$2,5 \text{ milionë} = 50\%$$

5 milionë

Në 1997 qarkullimi gjithsej pa TVSH është 7 000 000 lekë nga i cili

- furnizime të tatueshme 2 milionë lekë
- furnizime të përjashtuara 5 milionë lekë

Përqindja e kreditimit të tatimit është:

$$2 \text{ milionë} = 28.5\%$$

7 milionë

Në mars 1997 blihet një banak me një vlerë 10 mijë lekë. TVSH i paguar është 1250 lekë. Në këtë kohë personi i tatueshëm mund të llogaritë vetëm përqindjen fillestare të kreditimit atë të vitit 1996. Prandaj kreditimi i pjesshëm i tatimit do të llogaritet me përqindjen fillestare të kreditimit.

$$1250 \times 50\% = 625 \text{ lekë}$$

Në janar 1998 do të bëhet rregullimi përfundimtar i kreditimit të pjesshëm të kërkuar sepse përqindja fillestare me të cilën është llogaritur kreditimi i pjesshëm i tatimit ndryshon nga përqindja

përfundimtare e vitit 1997 me më shumë se 20%.

Kreditimi përfundimtar i TVSH $1250 \times 28.5\% = 356$ lekë

Kreditimi fillestar i TVSH 625 lekë

Rregullimi në minus $625 - 356 = 269$ lekë

Veprimet për rregullimin përfundimtar të kreditimit pasqyrohen në librin e blerjeve në janar të vitit pasardhës kalendarik dhe raportohen në deklaratën e këtij muaji.

Në deklaratën e muajit janar 1998 kreditimi i TVSH duhet të pakësohet me 269 lekë.

18.1.4 Aktivitetet e qëndrueshme

Për aktivitetet e qëndrueshme rregullimi i kreditimit të pjesshëm do të bëhet me 2 mënyra.

Mënyra e parë është ajo e përshkruar në paragrafin e mësipërm për furnizimet e zakonshme të mallrave dhe shërbimeve.

Mënyra e dytë do të përdoret vetëm në rastet kur çmimi i aktivitetit të qëndrueshëm është më i madh se 1 000 000 lekë (pa tvsh) dhe ndryshimi i përqindjes fillestare të kreditimit me përqindjen përfundimtare është më i madh se 20 %. Kjo mënyrë mban parasysh afatin e amortizimit të aktiveve të qëndrueshme. Në këto raste, vetëm për qëllime të TVSH periudha e amortizimit të aktivitetit të qëndrueshëm do të merret 5 vjet.

P.sh. përqindja e kreditimit të tatimit për vitin 1996 është 60%. Në mars të vitit 1997 blihet një aktiv qëndrueshëm me një vlefë pa TVSH prej 2 milionë lekë.

TVSH e paguar për aktivin e qëndrueshëm 250 mijë lekë kreditimi i pjesshëm me përqindjen fillestare:

$250 \text{ mijë} \times 60\% = 150$ mijë lekë.

Përqindja e kreditimit të TVSH për vitin 1997 është 30%.

Kreditimi përfundimtar i TVSH është $250 \text{ mijë} \times 30\% = 75$ mijë lekë.

Kreditimi fillestar i TVSH është 150 mijë lekë.

Rregullimi i kreditimit në minus $= 150 \text{ mijë} - 75 \text{ mijë} = 75$ mijë lekë.

Ky rregullim do të bëhet në deklaratën e janarit 1998.

Përqindja e kreditimit për vitin 1998 është 55%.

Ndryshimi i përqindjes të kreditimit të vitit 1998 me përqindjen e kreditimit të vitit 1997 është më i madh se 20%.

Ndryshimi është:

$55\% - 30\% = 25\%$

Rregullimi i kreditimit në plus llogaritet

(kreditimi përfundimtar $\times$ koeficientin e amortizimi vjetor) $\times$ ndryshimi i përqindjes të kreditimit të vitit 1998 nga përqindja e kreditimit të vitit 1997

$(75\,000 \times 1/5) \times 25\% = 3750$ lekë

Ky rregullim do të bëhet në deklaratën e janarit 1999.

Përqindja e kreditimit për vitin 1999 është 40%. Ndryshimi i saj me përqindjen e vitit 1998 nuk i kalon 20%. $(40\% - 25\%) = 15\%$

Rregullimi i kreditimit $= 0$

Përqindja e kreditimit për vitin 2000 është 42%.

Rregullimi i kreditimit $= 0$

Përqindja e kreditimit për vitin 2001 është 60%.

Rregullimi i kreditimit $= 0$

Rregullimi i fundit i kreditimit është 3750 lekë.

18.1.5 Ndryshimet e përdorimit të aktiveve të qëndrueshme.

Nëqoftëse aktivitetet e qëndrueshme të përdorura për veprimtari të tatueshme ose për eksporte përdoren më vonë për veprimtari private, i jepen një veprimtari të përjashtuar ose shiten dhe shitja nuk është e tatueshme, rregullimi i kreditimit fillestar të marrë do të bëhet vetëm në qoftë se aktivi kapital ndryshon përdorimin brenda 5 vjetëve nga data e blerjes ose e përfitimit dhe nëqoftëse çmimi i aktivitetit i tejkalon 1 milionë lekë pa TVSH. Rregullimi bëhet duke përdorur koeficientin e amortizimit vjetor që merret 1/5. Viti kalendarik i papërfunduar do të merret si vit i plotë. Veprimet e saktësimit të kreditimit fillestar duhet të pasqyrohen në librin e blerjeve.

P.sh. një firmë blen në gusht 1996 një aktiv të qëndrueshëm me një vlerë 2 milionë lekë. Kreditimi fillestar është 400 mijë lekë.

Në vitin 1998 kjo firmë e ndalon veprimtarinë e saj ekonomike dhe e mban aktivin e

qëndrueshëm për përdorim privat.

Rregullimi i kreditimit do të bëhet duke mbajtur parasysh 2 vitet e mbetur nga të pese vitet e amortizimit total të tij në të cilat ky aktiv i qëndrueshëm nuk do të përdoret për veprimtari ekonomike.

$$400 \text{ mijë} \times 2/5 = 160 \text{ mijë lekë.}$$

Të gjitha këto rregullime duhet të përshkruhen qartë në librin e blerjeve dhe të paraqiten në deklaratën tatimore.

18.1.6 Furnizimet të cilët përdoren edhe në veprimtarinë ekonomike edhe në veprimtari jo ekonomike p.sh. për qëllime private.

Në këto raste do të lejohet kreditimi i një pjese të tatimit të paguar në blerje, nëse personi ka dokumente ku pasqyrohet saktë pjesa e shpenzimeve që është e lidhur me veprimtarinë ekonomike.

18.2 Llojet e furnizimeve të tatueshme dhe importimeve për të cilat nuk lejohet kreditimi

Në mbështetje të nenit 33 pika 5 kreditimi i tatimit nuk lejohet për:

1) të gjitha llojet e shpenzimeve të karburantit përveç:

- kur qëllimi i veprimtarisë ekonomike është blerja e karburantit me qëllim për ta shitur atë;
- me autorizim me shkrim nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, kur karburanti i domosdoshëm për të ushtruar veprimtari industriale, zë një vend të konsiderueshëm në shpenzimet e bëra nga personi i tatueshëm.

2) shpenzimet për udhetime e dieta, strehimin në hotele dhe veprimtari çlodhëse gjatë ushtrimit të veprimtarisë ekonomike.

3) shpenzimet për autovetura përveç:

- kur qëllimi i veprimtarisë ekonomike është blerja e autoveturave vetëm me qëllim për t'i shitur ato
- kur përdorimi i veturave është i vetmi qëllim i veprimtarisë ekonomike (psh dhënia me qira, shërbimi i taksive, ambulancave).

4) të gjitha shërbimet në lidhje me shpenzimet e përmendura në paragrafët (a), (b), (c)

19. Rimbursimet

Në zbatim të nenit 50 të ligjit, personi i tatueshëm ka të drejtë të kërkojë rimbursimin e tepricës kreditorë të TVSH, kur ka mbartur një shumë kreditimi tatimor gjatë 6 muajve radhazi dhe kur kjo tepricë është më e madhe se 400 000 lekë.

Kur tatimpaguesi plotëson kushtet e mësipërme, ai plotëson formularin “Kërkesë për rimbursim” dhe e dërgon atë në zyrën e TVSH së rrethit. Zyra e TVSH, është e detyruar të verifikojë në vend saktësinë e shumës së rimbursimit të kërkuar dhe e miraton atë brenda 30 ditësh nga data e paraqitjes së kërkesës për rimbursim. Zyra e TVSH së rrethit harton në dy kopje Listën e Rimbursimeve të cilën ia dërgon degës përkatëse të bankës përkatëse. Kësaj liste të nënshkruar nga përgjegjësi i zyrës së TVSH i bashkëngjiten urdhërshirimet përkatëse për çdo rast rimbursimi të miratuar dhe të përfshirë në listë. Urdhërshirimet do të nënshkruhen nga kryetari i degës së tatimeve të rrethit.

Rimbursimet do të kryhen vetëm nga dega e bankës përkatëse të rrethit, ku personi i tatueshëm është i regjistruar për TVSH. Pasi të jetë bërë rimbursimi, njëra kopje e listës së rimbursimeve do t'i kthehet degës së tatimeve. Çdo rimbursim përmban datën e kryerjes dhe nënshkruhet nga nëpunësi i degës së bankës.

19.1 Rimbursimi i eksportuesve

Për qëllime të përfitimit të rimbursimit sipas nenit 50, paragrafi 4, do të quhet eksportues ajo kategori tatimpaguesish që:

a) eksporton sipas kuptimit të nenit 181 dhe 182 të Kodit Doganor.

b) vlera e eksporteve të bëra në një muaj përbën më shumë se

50 % të vlerës totale të shitjeve duke përfshirë eksportet.

Teprica kreditorë, që do të kërkohej si e rimbursueshme, duhet të plotësojë dy kushte në të njëjtën kohë:

a) të llogaritet si produkt i koeficientit N me totalin e TVSH të paguar në blerje, ku N të jetë më i madh se 50% .

$$N = \frac{\text{Vlera totale e eksporteve të një muaji}}{\text{Vlera totale e shitjeve të një muaji (përfshirë eksportet, por jo vlerën e faturave të bëra nën skemën e pagesës së shtyrë)}}$$

Vlera totale e shitjeve të një muaji (përfshirë eksportet, por jo vlerën e faturave të bëra nën skemën e pagesës së shtyrë)

c) të jetë më shumë se 400 000 lekë.

Në rastet e eksporteve, personi i tatueshëm që do të kërkojë rimbursimin duhet t'i paraqesë organeve tatimore deklaratën doganore origjinale të importit në vendin pritës të mallit. Në mungesë të saj mund të paraqesin kopjen e deklaratës të konfirmuar nga autoritetet doganore të vendit importues ose të noteruara atje.

Rimbursimi i tepricës kreditore të subjekteve eksportues, nëse këto të fundit nuk paraqesin dokumentacionin e përshkruar në këtë paragraf, nuk mund të bëhet.

Në zbatim të dekretit të Prezidentit nr.1582, datë 15.8.1996 për rastet kur në marrëveshjet financiare të ratifikuara në Kuvend ose të miratuara nga Qeveria në formën e granteve parashikohet mospërdorim i burimeve financiare të huaja për të paguar taksa e tatime, duke përfshirë tatimin mbi vlerën e shtuar, tatimi i paguar do t'u rimbursohet financuesve të huaj nga administrata tatimore brenda 45 ditëve.

Procedurat e rimbursimit të TVSH së paguar si më lart do të jenë si më poshtë :

19.2. Kur TVSH paguhet direkt nga donatori

Kur TVSH paguhet direkt nga njësia zbatuese e donatorit a see projektit në Shqipëri si për blerjet brenda vendit, ashtu dhe për importet, njësia paraqet në zyrën e TVSH-së së rrethit përkatës (ku ka qendrën njësia zbatuese e projektit) këtë dokumentacion:

- Kërkesën për rimbursim ku theksohet shuma e rimbursimit që kërkohet, veprimtaria e kryer, arsyet për rimbursim etj.

- Kopjen e noterizuar e në gjuhën shqipe e marrëveshjes së ratifikuar në Kuvend ose e Marrëveshjes së miratuar nga qeveria. Marrëveshja duhet të përmbajë emërtimin e projektit apo të projekteve, shumën totale për secilin prej tyre, shumën e mbetur nga 1 korriku e më pas, afatin kohor të fillimit e të përfundimit të projektit. Kopja e marrëveshjes shoqërohet edhe me listën (emrin dhe mbiemrin) e përfaqësuesve zyrtar të çdo projekti.

- Deklaratën mujore të TVSH, teprica kreditore e të cilës (kutia 22) duhet të jetë e barabartë me shumën e TVSH që kërkohet të rimbursohet.

- Faturat origjinale të blerjes (në rastin e blerjeve brenda vendit) dhe deklaratat origjinale doganore (për rastet e importeve). Si faturat, ashtu dhe deklaratat doganore të importit duhet të përmbajnë në mënyrë shumë të dukshme shënimin: "Blerja/importi bëhet në kuadrin e marrëveshjes së ratifikuar në Kuvend ose të miratuar nga qeveria me nr. --, datë __/ __/ 199_ dhe për qëllimet e përcaktuara në këtë marrëveshje". Ky shënim do të bëhet nga përfaqësuesi zyrtar i njësisë së zbatimit të projektit i njohur nga zyra e TVSH (në bazë të listës së mësipërme) i cili veç kësaj duhet të shënojë në faturë edhe emrin, mbiemrin dhe nënshkrimin e tij.

19.3. Në rastet kur TVSH paguhet nga sipërmarrësit e punimeve për zbatimin e projekteve

Kryerja e punimeve për zbatimin e projekteve do të ngarkohet kurdoherë me TVSH, e cila në çdo rast do të paguhet nga shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit. Por kjo TVSH do ti jepet atij (përkundrejt paraqitjes së situacionit me TVSH) ose nga donatori i huaj (kur ky pranon një gjë të tillë), ose nga burime të brendshme (kur donatori nuk pranon).

a. Kur donatori pranon të financojë edhe TVSH.

Në këtë rast shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit është e detyruar të aplikojë TVSH mbi vlerën e situacionit të punimeve. Nga kjo TVSH të zbritet TVSH e paguar në blerjet që bën shoqëria dhe diferenca përfaqëson TVSH e pagueshëm nga kjo shoqëri.

- Kopjen origjinale të situacionit të punimeve shoqëria sipërmarrëse e punimeve është e detyruar t'ia paraqesë njësisë zbatuese të projektit. Kjo e fundit (njësia zbatuese e projektit) paraqet në zyrën e TVSH-së së rrethit përkatës (ku ka qendrën njësia zbatuese e projektit) këtë dokumentacion:

- Kërkesën për rimbursim ku theksohet shuma e rimbursimit që kërkohet, veprimtaria e kryer, arsyet për rimbursim etj.

- Kopjen e noterizuar e në gjuhën shqipe e marrëveshjes së ratifikuar në parlament ose e marrëveshjes së miratuar nga qeveria. Marrëveshja duhet të përmbajë emërtimin e projektit apo të projekteve, shumën totale për secilin prej tyre, shumën e mbetur nga 1 korriku e më pas, afatin kohor të fillimit e të përfundimit të projektit. Kopja e marrëveshjes shoqërohet edhe me listën (emrin dhe mbiemrin) e përfaqësuesve zyrtar të çdo projekti.

- Deklaratën mujore të TVSH, teprica kreditore e të cilës (kutia 22) duhet të jetë e barabartë me shumën e TVSH që kërkohet të rimbursohet.

- Kopjen origjinale të situacionit të punimeve e cila duhet të përmbajë në mënyrë shumë të dukshme shënimin : "Situacioni është hartuar në kuadrin e marrëveshjes së ratifikuar në Kuvendin

Popullor ose të miratuar nga Qeveria me nr. __, datë __/__/199__ dhe për qëllimet e përcaktuara në këtë marrëveshje”. Ky shënim do të bëhet nga përfaqësuesi zyrtar i njësisë së zbatimit të projektit i njohur nga zyra e TVSH (në bazë të listës së mësipërme) i cili veç kësaj duhet të shënojë në faturë edhe emrin, mbiemrin dhe nënshkrimin e tij.

b. Kur donatori nuk pranon financimin e TVSH.

Në rastet kur donatori nuk pranon të financojë pagimin e TVSH, do të veprohet në përputhje me Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 509, datë 12.8.1996. Në bazë të këtij vendimi TVSH do të financohet nga përfituesi apo investitori vendas i projektit dhe do të paguhet nga shoqëria sipërmarrëse e punimeve për zbatimin e projektit.

20. Interesat

Kur një person i tatueshëm nuk paguan shumën e plotë të TVSH-së të detyrueshëm brenda datës të përcaktuar në ligj, detyrohet të paguajë interesa mbi shumën e TVSH të papaguar nga data në të cilën pagesa ka qenë e detyrueshme deri në datën në të cilën ajo kryhet.

Interesi për mospagimin e TVSH brenda datës të detyrueshme llogaritet 2 % për muajin e parë apo një pjesë të tij dhe 1.3 % për muajt pasardhës, ose pjesë të tyre bazuar në tatimin e papaguar në datën që interesi llogaritet. Por interesi minimal i zbatuar do të jetë 5 % e tatimit të papaguar.

Interesi zbatohet automatikisht dhe nuk hiqet nga asnjë autoritet.

Në zbatim të ligjit nr.8714, datë 15.12.2000, kur :

a) Organet tatimore bëjnë një rimbursim të TVSH-së për një person si pasojë e rishqyrtimit ose ankimit në bazë të nenit 52, ato paguajnë interesa sipas përqindjeve të përcaktuara në nenin 49, vetëm kur rimbursimi bëhet më vonë se një vit pas datës kur personi ka paguar TVSH dhe këto interesa llogariten qysh nga data kur vendimi gjyqësor ka marrë formën e prerë e deri në datën e rimbursimit.

b) Organet tatimore nuk bëjnë rimbursimin e TVSH-së kategorisë së eksportuesve të përcaktuar në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 49, datë 26.1.2001, brenda 30 ditëve nga data e paraqitjes së kërkesës, ato paguajnë interesa për shumën e rimbursimit, sipas përqindjeve të përcaktuara në nenin 49 të ligjit 7928 “Për TVSH”.

20/1 Përfaqësuesit tatimore

Në zbatim të nenit 55 të ligjit, kur personi i tatueshëm për qëllime të këtij ligji, nuk ka vend të veprimtarisë ekonomike në Shqipëri, ai duhet të emrojë një person tjetër si përfaqësuesin e tij tatimor për përmbushjen e detyrimeve tatimore të tatimit mbi vlerën e shtuar. Marrësi i furnizimit detyrohet të njoftojë me shkrim organet tatimore menjëherë me lidhjen e kontratës.

Personi i emëruar si përfaqësues tatimor i TVSH-së ka të drejtë të veprojë në emër të kryesorit të tij për të gjitha qëllimet që lidhen me tatimin mbi vlerën e shtuar dhe njëkohësisht është përgjegjës për të përmbushur të gjitha detyrimet, përfshirë çdo gjobë a dënim, për të cilat kryesori i tij detyrohet.

Përfaqësuesi tatimor duhet të kërkojë të regjistrohet pranë sektorit të TVSH-së brenda 15 ditëve nga dita e emërimit të tij. Kërkesës për regjistrim detyrimisht do ti bashkëngjitet dokumenti i prokurës i përpiluar në atë formë siç është përcaktuar në ligjin nr.7850, datë 29.7.1994 “Për Kodin Civil të Republikës së Shqipërisë”.

Në rast se përfaqësuesi tatimor vepron për disa kryesore në të njëjten kohë, ai duhet të regjistrohet veçantë për çdo kryesor që përfaqson. Këto regjistrime janë krejtësisht të ndara nga regjistrimi që mund të ketë bërë ose mund të bëjë përfaqësuesi tatimor për aktivitetin e tij.

Përfaqësuesi tatimor është i detyruar të njoftojë me shkrim degën e tatimeve, ku është i regjistruar si i tille, për çdo ndryshim të mundshëm që prek informacionin fillestar të dhënë brenda 15 ditëve nga momenti kur këto ndryshime ndodhin.

Përfaqësuesi tatimor i TVSH-së duhet të mbajë regjistrime të veçanta për çdo kryesor që përfaqëson, si dhe të gjithë dokumentacionin e nevojshëm që provon saktësinë e mbajtjes së këtyre regjistrimeve. Regjistrimet do të mbahen ashtu sic është përcaktuar në pikën 12 të këtij udhëzimi.

21. Dënimet

21.1. Mosregjistrimi

1) Kur një person i tatueshëm nuk është regjistruar dhe në qoftë se ai nuk kërkon të regjistrohet brenda 10 të ditëve, detyrohet të paguajë një gjobë prej 100 000 lekë.

2) Organet tatimore regjistrojnë nga zyra këtë kategori personash të tatueshëm.

3) Kryetari i degës së tatimeve ka të drejtë që, nëqoftëse personi i tatueshëm nuk reagon ndaj regjistrimit, duke deklaruar dhe paguar,

- të vendosë sekuestro mbi mallra, materiale dhe aktive të tjera të përdorura për veprimtarinë ekonomike

- të urdhërojë mbylljen e njësisë, dyqanit, magazinës,

- të publikojë emrin e personit të tatueshëm dhe shkeljen që ai ka kryer.

4) Kryetari i degës së tatimeve ka të drejtë të urdhërojë forcat e policisë tatimore të detyrojnë zbatimin e masave të parashikuara në paragrafin 2.

5) Kur një person i tatueshëm jep të dhëna të gabuara gjatë regjistrimit, nuk njofton ndryshimet apo nuk kërkon të çregjistrohet, detyrohet të paguajë një gjobë prej 50 000 lekë.

21.2. Shkeljet në lidhje me faturën tatimore

1) Kur një person i tatueshëm konstatohet se nuk ka lëshuar faturë tatimore, ai është i detyruar të lëshojë menjëherë faturë të rregullt tatimore, si dhe të paguajë përveç shumës së TVSH që lidhet me atë furnizim edhe një dënim të barabartë me shumën e kësaj TVSH-je.

2) Një person, i cili lëshon një faturë pa informacionin e plotë të parashikuar në ligjin për TVSH, që nuk vendos NIPT-in e vërtetë të blerësit dhe identitetet e sakta të tij, që zbaton TVSH në një furnizim në një kohë që ky person nuk është i regjistruar për TVSH, detyrohet të paguajë një dënim të barabartë me shumën e TVSH të zbatuar në atë furnizim, përveç TVSH të zbatuar në atë furnizim.

3) Kryetari i Degës së Tatimeve, nëqoftëse personi i tatueshëm nuk lëshon faturë tatimore me shumë se një herë apo personi lëshon më shumë se një herë faturë tatimore pa qenë i regjistruar ka të drejtë:

- të vendosë sekuestro mbi mallra, materiale ose ndonjë aktiv tjetër që përdoret në veprimtarinë ekonomike;

- të urdhërojë mbylljen e dyqaneve ose magazinave;

- të publikojë emrin e personit të tatueshëm dhe shkeljen e tij.

4) Kryetari i Degës së Tatimeve ka të drejtë të urdhërojë forcat e policisë tatimore që të detyrojnë zbatimin e dispozitave të parashikuara në paragrafin (3).

5) Kur një person i tatueshëm nuk lëshon një faturë në formën e parashikuar në ligjin për TVSH dhe në udhëzimin në zbatim të tij, ai detyrohet të lëshojë menjëherë faturën e rregullt, si dhe të paguajë përveç TVSH që duhej zbatuar për atë furnizim edhe një dënim të barabartë me shumën kësaj TVSH-je.

21.3 Deklarimi

1. Kur një person i tatueshëm nuk bën deklarin brenda 15 ditëve nga data ligjore apo deklaron jo në formën e parashikuar nga ligji për TVSH, detyrohet të paguajë një dënim prej 20% të tatimit për t'u paguar por jo më pak se 10000 lekë.

2. Kur një person i tatueshëm nuk bën deklarin brenda 30 ditëve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një dënim në masën 50% të tatimit të detyrueshëm, por jo më pak se 25000 lekë.

21.4 Gjopa për pagesë të vonuar

1. Kur një person i tatueshëm nuk paguan TVSH e detyrueshëm brenda 15 ditëve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një gjobë në masën 20% të tatimit të detyrueshëm të papaguar, përveç interesit.

2. Kur një person i tatueshëm nuk paguan brenda 30 ditëve nga data ligjore, detyrohet të paguajë një gjobë në masën 50% të tatimit të papaguar, përveç interesit.

Në qoftë se personi i tatueshëm bën dy shkelje njëkohësisht, edhe mosparaqitje të deklaratës edhe mospagesë të tatimit zbatohet vetëm dënimi i vendosur për deklarin.

21.5 Deklarimet fallco

Kur TVSH i treguar si i pagueshëm në një deklaratë është më pak se sa TVSH që duhet të ishte treguar si i tillë dhe kjo konsiderohet fshehje me dashje, zbatohet një dënim në masën 50% të diferencës të padeklaruar.

21.6 Dënime të tjera

1. Kur një person i tatueshëm nuk mban regjistrimet në formën dhe mënyrën e parashikuar në ligj dhe udhëzimin në zbatim të tij, nuk jep informacionin e detyrueshëm, detyrohet të paguajë një gjobë prej 50 000 lekë.

2. Kur një person i tatueshëm nuk mban regjistrimet në formën dhe mënyrën e parashikuar në ligj dhe udhëzimin në zbatim të tij, nuk jep regjistrimet që i kërkojnë, apo nuk jep informacionin e

detyrueshëm, detyrohet të paguajë një gjobë prej 50000 lekë.

3 . Kur një person nuk deklaron si të kreditueshme në periudhën përkatëse TVSH në hyrje, dënohet në masën 10% të kësaj TVSH .

4. Kur një person i tatueshëm nuk lejon hyrjen dhe inspektimin nga ana e organeve tatimore, apo kur një person direkt apo indirekt, vetë ose nëpërmjet një personi tjetër pengon, ose përpiqet të pengojë veprimet e organeve tatimore siç parashikohen në ligj dhe udhëzimin e tij detyrohet të paguajë një gjobë në masën 1 000 000 lekë të vendosur nga Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

22. Veprimet për mbledhjen e tatimit

TVSH e pagueshme, duhet paguar brenda 30 ditëve nga data e bërjes së njoftim vlerësimit Ttatimor, nga organet tatimore.

Interesat dhe dënimet janë të detyrueshme për t'u paguar dhe mbledhen si TVSH –ja. Organet tatimore ndërmarrin veprimet e nxjerrjes me forcë të TVSH së detyrueshme së bashku me interesat dhe gjobat. Për këtë zbatojnë dispozitat e nenit 54 të ligjit “Për TVSH”, paragrafin 2(a,b).

Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve urdhëron forcat e Policisë Tatimore për zbatimin e këtij neni.

23. Ankimimi

1) Çdo person ka të drejtë të ankojë rezultatet e vlerësimit tatimor të bërë nga organet tatimore sipas nenit 41.

2) Shkalla e parë e ankimit (administrative) është në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve.

3) Shkalla e dytë e ankimit është në gjykatë.

4) Personi që ankohet në DPT, duhet të plotësojë njëkohësisht 2 kushte:

- të ankohet brenda 30 ditëve nga data e bërjes së vlerësimit

- të paguajë brenda 30 ditëve nga data e bërjes së vlerësimit detyrimin e TVSH (pa interesa dhe gjoba) .

5) Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve ka të drejtë të heqë tërësisht ose pjesërisht dënimet, përveç interesave, nëse personi i tatueshëm ka:

- paguar TVSH e detyrueshme, sipas nenit 41 dhe 42,

- rregulluar gjendjen për të cilën i është dhënë dënimi dhe,

- ka plotësuar kërkesat e ligjit “Për tatimin mbi vlerën e shtuar” dhe të udhëzimit në zbatim të tij.

24. Me hyrjen në fuqi të këtij udhëzimi, udhëzimi i Ministrit të Financave nr.4, datë 11.2.2002 “Për TVSH-në”, shfuqizohet.

25. Ky Udhëzim hyn në fuqi me botimin në Fletoren Zyrtare .

MINISTRI I FINANCEVE
Arben Malaj